

Nakladnička djelatnost Državnog arhiva Karlovac

Graša, Maja

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:201690>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
SMJER ARHIVISTIKA
Ak. god. 2022./2023.

Maja Graša

Nakladnička djelatnost Državnog arhiva Karlovac

Diplomski rad

Mentor: dr. sc. Vlatka Lemić, docent

Zagreb, rujan 2023.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ovaj rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na istraživanjima te objavljenoj i citiranoj literaturi. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Sadržaj:

1. Uvod.....	1
2. O arhivskoj djelatnosti u Hrvatskoj.....	2
3. Državni arhiv u Karlovcu.....	3
3. 1. Povijest.....	3
3. 2. Djelatnost.....	4
3. 3. Gradivo.....	5
4. Nakladnička djelatnost DAKA.....	8
4. 1. Naklada DAKA od 1969. do 1990. godine.....	17
4. 2. Naklada DAKA od 1990. godine do danas.....	29
5. Značaj nakladničke djelatnosti DAKA.....	36
6. Zaključak.....	39
7. Literatura.....	40
Popis priloga.....	42
Popis slika.....	42
Popis tablica.....	42
Popis grafikona.....	42
Sažetak.....	43
Summary.....	44

1. Uvod

Arhivistika je znanost koja se bavi proučavanjem biti arhivskog gradiva, njegovim preuzimanjem, odabirom, svrstavanjem, zaštitom, čuvanjem i stavljanjem na raspolaganje znanstvenicima i istraživačima. Arhivi se brinu o preuzimanju, čuvanju, održavanju, sređivanju i stručnoj obradi gradiva te o izrađivanju znanstveno-obavještajnih pomagala o arhivskom gradivu, o njegovu objavljivanju, stavljanju na korištenje i o upoznavanju javnosti o vrijednostima i razlozima čuvanja arhivskoga gradiva.¹ Razvojem arhivskog zakonodavstva i uspostavljanjem nacionalne arhivske službe, arhivi postaju otvorenije, javnosti dostupne ustanove. Arhivi danas uz tradicionalne zadaće prikupljanja, očuvanja i zaštite gradiva te ustupanja na korištenje, moraju biti usmjereni na kontakt s javnosti kako bi se promovirali i informirali širi krug ljudi o svojim djelatnostima te tako možebitno stvorili nove korisnike. Korištenje arhivskog gradiva konačni je cilj arhivske djelatnosti i upravo zato arhivi moraju imati razvijene alate informiranja, od uredne i pregledne web stranice, usluge pružanja informacija telefonom ili e-mailom pa do publikacija informativnog karaktera.² Prema tome, naklada je jedna od temeljnih djelatnosti arhiva jer tako upoznaje javnost s gradivom koje čuva te istraživačima olakšava sam početak istraživanja.

Ovaj rad se bavi nakladničkom djelatnošću Državnog arhiva u Karlovcu (DAKA) koja je bogata i raznovrsna. Rad je podijeljen na tri dijela. Uvodni dio sadrži informacije o povijesti, djelatnosti i gradivu Arhiva. Glavni sadržajni dio govori o nakladničkoj djelatnosti Arhiva, donosi pregled izdanja i sadržaje recentnih izdanja. Zaključni dio sadrži istraživanje kojim se pokušava utvrditi značaj nakladničke djelatnosti Arhiva u recentnijoj historiografiji, kao i utjecaj korisnika na rad Arhiva. Kroz razgovor s djelatnicima DAKA utvrdilo se koja izdanja Arhiva korisnici smatraju korisnima, koje gradivo je od većeg interesa korisnicima te na koji način to utječe na djelatnosti Arhiva. Pretraživanjem repozitorija *Hrčak* i *Dabar* te pregledom časopisa *Svjetlo* dobiven je pregled radova koji sadrže gradivo DAKA.

¹ Arhivistika. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 30. 8. 2022. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=3767>

² Lemić, Vlatka, *Arhivi i arhivistika za suvremenog korisnika*. Zagreb: Naklada Ljevak, 2016., 37-38, 43-44.

2. O arhivskoj djelatnosti u Hrvatskoj

Arhivska djelatnost u Hrvatskoj može se pratiti još od srednjeg vijeka, no sustavno organizirana pohrana i zaštita gradiva razvija se od 18. stoljeća, nastavlja se u 19. stoljeću i dovodi do osamostaljenja arhiva i donošenja zakonodavnog okvira o arhivskoj djelatnosti u 20. stoljeću.

Već u 13. stoljeću je Dubrovačka Republika imenovala dežurnog notara, a Splitski statut iz 14. stoljeća donosi propis o čuvanju spisa koji propisuje režim čuvanja i zaštite zapisa u posebnoj prostoriji i u posebnom objektu. U tom najranijem razdoblju sami stvaratelji čuvaju svoje gradivo i naziva se rizničnim razdobljem ili razdobljem pismohrane.³

Od 18. stoljeća razvija se sustavniji pristup popisivanju i zaštiti gradiva, točnije gradiva Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije. Sredinom stoljeća imenovan je prvi Zemaljski arhivar s uputom o sređivanju, izlučivanju, signiranju, popisivanju i čuvanju spisa Kraljevine, a s vremenom se razvija potreba za osnivanjem jedinstvene ustanove gdje bi se pohranjivalo gradivo. S tom namjerom je 1870. godine donesen Zakon o Zemaljskom arhivu u Zagrebu koji propisuje da se u Zemaljski arhiv pohranjuju svi spisi koji se odnose na povijest i javnu upravu zemlje s posebnim naglaskom na saborske spise. Zakon također propisuje mogućnost korištenja arhivskog gradiva u službene svrhe, ali i u znanstvene svrhe te za pojedinačne potrebe građana. Iako se već 1874. godine spominje potreba za proširivanjem i povećanjem zemaljskog arhiva uređenog kao centralni arhiv, nacionalna mreža arhiva u Hrvatskoj organizirana je u drugoj polovici 20. stoljeća. Odvajanjem od uprave Arhiv je 1923. godine potvrđen kao samostalna ustanova koja djeluje pod nazivom Kraljevski državni arhiv te dolazi do velike koncentracije gradiva. Sredinom 20. stoljeća, između 1956. i 1962. godine stvorena je mreža arhivskih ustanova u Hrvatskoj, izrađeno je republičko zakonodavstvo i uspostavljen nadzor nad gradivom u pismohranama stvaratelja. Time arhivi ostvaruju upravnu, stručnu, znanstvenu i kulturno-prosvjetnu funkciju.⁴

Nakladnička djelatnost arhiva propisana je člankom 30. Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima iz 1962. godine kojim je određeno „izdavanje publikacija i naučnih studija” kao jedne od zadaća arhiva. Time je službeno uspostavljena nakladnička djelatnost arhiva s ciljem upoznavanja javnosti s arhivskim gradivom i njegovim djelatnostima.⁵

³ Mrežna stranica Hrvatskog arhivističkog društva. Pristupljeno 1. 9. 2023. <https://had-info.hr/povijest/>

⁴ Žaja, Lana, *Razvoj arhivistike prema suvremenoj znanosti*, doktorska disertacija. Zagreb: 2020., 30-39.; Cenger, Dijana., „Nakladnička djelatnost državnih arhiva u Hrvatskoj u funkciji promotivnog alata i odnosa s javnošću”, *Arhivski vjesnik* 65 (2022): 30-31.

⁵ Cenger, Dijana., „Nakladnička djelatnost državnih arhiva u Hrvatskoj u funkciji promotivnog alata i odnosa s javnošću”, *Arhivski vjesnik* 65 (2022): 31.

3. Državni arhiv u Karlovcu

3. 1. Povijest

Arhiv u Karlovcu počeo je s radom 1960. godine osnivanjem Historijskog arhiva u Karlovcu, no počeci arhivske službe sežu još u 18. stoljeće. Naime, 1778. godine Grad Karlovac je donio *Statut o unutarnjem ustrojstvu gradske uprave* koji je definirao kako je arhiv dužnost bilježnika koji je brinuo o popisivanju spisa i njihovom odlaganju u arhiv te o podnošenju godišnjeg izvješća o stanju arhiva Kraljevskom vijeću. Skrb o spisima bila je na stvarateljima gradiva, a arhivske zbirke nalazile su se u muzejima ili knjižnicama. Tako je bilo do sredine 20. stoljeća kada nastaje arhivsko zakonodavstvo čime se utvrđuje mreža arhivskih ustanova, osnivaju se arhivske institucije i utvrđuju djelatnosti arhivske službe. Raspisom Savjeta za kulturu i nauku NR Hrvatske postavlja se kao osnovni zadatak novoosnovanih arhiva prikupljanje i zaštita sve još nezaštićene građe koja se nalazi izvan arhiva na nadležnom području arhiva. Također, predviđeno je osnivanje arhivskih ustanova, tako i Arhiva u Karlovcu za koji je bilo predviđena nadležnost nad kotarevima Karlovac, Ogulin i Gospić.⁶

Arhiv u Karlovcu osnovan je 1958. godine donošenjem *Rješenja o osnivanju Kotarskog arhiva u Karlovcu*, a s radom započinje 1960. godine kad je doneseno *Rješenje o osnivanju Historijskog arhiva u Karlovcu*. Naredne godine stupa na snagu *Prvi Statut* kojim je Arhiv utvrđen kao samostalna regionalna ustanova narodnih odbora kotareva Karlovac, Ogulin i Gospić, a za izvršenje poslova arhivske službe na području kotareva Gospić i Ogulin Arhiv osniva Arhivske sabirne centre za prikupljanje, osnovno sređivanje i škartiranje arhivskog gradiva. Danas se područna mjerodavnost Državnog arhiva u Karlovcu proteže se na područje Karlovačke županije (gradovi Karlovac, Duga Resa, Ogulin, Ozalj i Slunj te općine Barilović, Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Krnjak, Lasinja, Netretić, Plaški, Rakovica, Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje), na dio područja Sisačko-moslavačke županije (općine Gvozd/Vrginmost i Topusko) te Primorsko-goranske županije (grad Vrbovsko). Do osnivanja Arhiva u Gospiću 1999. godine područna nadležnost Arhiva u Karlovcu protezala se i na područje Ličko-senjske županije (Donji Lapac, Gospić, Gračac, Otočac, Titova Korenica). Državni arhiv u Karlovcu u svojoj područnoj mjerodavnosti ima 50 stvaratelja arhivskoga gradiva I. kategorije, 52. stvaratelja II. kategorije i 130 stvaratelja III. kategorije.⁷

⁶ Janković-Škrtić, Davorka, „Naših prvih 50 godina,” *Državni arhiv u Karlovcu: naših prvih 50 godina: 1960.-2010.*, ur. Davorka Janković-Škrtić (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2010.) 7-8.

⁷ Isto 10-12

Historijski arhiv mijenja ime 1993. godine u Povijesni arhiv Karlovac, a od 1997. godine djeluje pod nazivom Državni arhiv Karlovac (DAKA).⁸

Tijekom godina je Arhiv mijenjao svoje sjedište, svoju djelatnost je započeo u prostorijama Gradskog muzeja Karlovac na Strossmayerovom trgu, zatim je djelovao u Šebetićevoj ulici i na Zrinskom trgu. Od 1973. godine planira se izgradnja nove zgrade namijenjene čuvanju arhivskog materijala, izgradnja počinje 1978. godine, a svečano je otvorena 1980. godine. Otada Državni arhiv Karlovac djeluje u novoj namjenski izgrađenoj zgradi za čuvanje arhivskog gradiva, na adresi Ljudevita Šestića 5 u Karlovcu.⁹

Slika 1.

Logo Državnog arhiva Karlovac

3. 2. Djelatnost

Rad arhiva obuhvaća stručnu, kulturnu, znanstvenu, upravnu i uslužnu djelatnost. Propisane zadaće državnih arhiva su evidentiranje, zaštita, obrada i omogućavanje korištenja arhivskog gradiva. Državni arhivi preuzimaju javno i prikupljaju privatno arhivsko gradivo te nadziru stvaratelje i imatelje arhivskog gradiva. Poslovi na obradi arhivskih zapisa podrazumijevaju izradu i objavljivanje obavijesnih pomagala. Objavljivanjem pregleda, vodiča, inventara i arhivskog gradiva olakšava se znanstveni rad i pomaže pri ostalim vrstama istraživanja u arhivima. Stoga od početka svog djelovanja, hrvatski arhivi razvijaju obuhvatnu i vrijednu nakladničku djelatnost.¹⁰

U Arhivu se obavljaju poslovi čuvanja, zaštite, obrade i davanja na korištenje arhivskoga gradiva. Na području svoje nadležnosti Državni arhiv u Karlovcu vrši nadzor nad pismohranama i poduzima zakonske mjere za zaštitu gradiva. Arhiv preuzima, obrađuje i digitalizira javno arhivsko

⁸ Isto 12

⁹ Isto 12, 14

¹⁰ Kolanović, Josip, gl. ur. *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Svezak 1.* Zagreb: Hrvatski Državni arhiv, 2006., 24.

gradivo koje nastaje djelatnošću državnih tijela, pravnih osoba s javnim ovlastima i javnih službi koje obavljaju djelatnost na području djelovanja Arhiva, a otkupom ili poklonom prikuplja i privatno arhivsko gradivo nastalo djelovanjem privatnih, pravnih i fizičkih osoba. Arhiv skrbi za gradivo u arhivu, njegov integritet, dostupnost i iskoristivost, obavlja restauraciju, konzervaciju i snimanje gradiva. Omogućuje i potiče korištenje arhivskog gradiva. Također, Arhiv priređuje izložbe, predavanja i druge oblike predstavljanja arhivskog gradiva i arhivske djelatnosti javnosti. Nadalje, bavi se znanstvenim i stručnim radom na području informacijskih znanosti, povijesti i bliskih disciplina te objavljuje arhivsko gradivo i druge publikacije.¹¹

Djelatnosti arhiva obavljaju se kroz četiri ustrojbeni odjela: Odjel za sređivanje i obradu arhivskog gradiva, Odjel za zaštitu arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva, Odjel za dokumentacijsko-informacijske poslove i Odjel za opće poslove.¹²

3. 3. Gradivo

U spremištima Državnog arhiva Karlovac pohranjeno je 449 arhivskih fondova i 14 arhivskih zbirki u količini od 2744 dužnih metara arhivskoga gradiva nastalog djelovanjem najvažnijih upravnih, pravosudnih, prosvjetnih, kulturnih, zdravstvenih, gospodarskih, društveno-političkih organizacija i drugih institucija, kao i značajnih obitelji i pojedinaca na području cijele Karlovačke županije, općina Gvozd (Vrginmost) i Topusko s područja Sisačko-moslavačke županije te grada Vrbovsko s područja Primorsko-goranske županije. Gradivo Državnog arhiva u Karlovcu važno je za istraživanje upravne, gospodarske, socijalno-zdravstvene, kulturno-prosvjetne i pravne povijesti, u prvom redu grada Karlovca i okolice za razdoblje od kraja 18. stoljeća do 1941. godine.¹³

Gradivo Arhiva može se tematski podijeliti u sedam sljedećih cjelina: uprava i javne službe; pravosuđe; političke stranke, društveno-političke organizacije i sindikati; kultura, znanost i informiranje; zdravstvo i socijalne ustanove; gospodarstvo i bankarstvo te društva, udruge i udruženja. Osim toga, gradivo uključuje i zbirke izvornog arhivskog gradiva te zbirke dopunskih preslika arhivskog gradiva.¹⁴

Gradivo uprave i javne službe podijeljeno je u dva razdoblja, do 1945. godine te od 1945. do 1990. godine. Za razdoblje od 1714. do 1945. godine gradivo nastalo radom institucija i tijela

¹¹ Isto 15-16; Kokot, Željko, „Propisi o uredskom i arhivskom poslovanju i njihova primjena u praksi,” *Državni arhiv u Karlovcu: zbornik radova povodom 55. obljetnice: 1960.-2015.*, ur. Marica Basar (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016.) 63-78.

¹² Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 21. 8. 2022. <https://www.da-ka.hr/o-nama/djelatnost/>

¹³ Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 29. 8. 2023. <https://www.da-ka.hr/sadrzajna-fizionomija/>

¹⁴ Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 29. 8. 2023. <https://www.da-ka.hr/arhivsko-gradivo/>

lokalne vlasti pohranjeno je u 26 fondova, dok je ono za razdoblje od 1945. do 1990. godine organizirano u 111 fondova.¹⁵ Gradivo pravosudnih organizacija u razdoblju od kraja 18. stoljeća pa fragmentarno do 1990. godine pohranjeno je u 26 fondova.¹⁶ Što se tiče gradiva političkih stranaka i sindikata do 1945. godine ono je sačuvano unutar zamjenskog gradiva kao preslike strukovnih udruga, saveza i radničkih komora, dok se izvornici nalaze u drugim ustanovama. U skladu s teritorijalnom podjelom unutar hrvatske arhivske mreže, u Državnom arhivu Karlovac pohranjene su pismohrane komunističkih komiteta nekadašnjih okruga do 1947. godine, oblasti do 1953. godine, kotara do 1967. godine te občinskih komiteta do 1990. godine s prostora današnje Karlovačke županije. Ovo je gradivo pohranjeno u 62 fonda.¹⁷ Gradivo s polja kulture, znanosti i informiranja obuhvaća dva fonda te se odnosi na Arhiv i Institut za kožarstvo Karlovac.¹⁸ Gradivo zdravstva i socijalnih ustanova sadrži tri fonda, gradivo Opće bolnice Karlovac i Ogulin te Doma starih i nemoćnih Bosiljevo.¹⁹ Arhivsko gradivo od ukupno 64 fonda, nastalo djelovanjem pravnih osoba iz područja djelatnosti gospodarstva i bankarstva, čini značajan udio u sveukupnoj arhivskoj dokumentaciji Arhiva. Tu se nalazi gradivo iz otprilike četrdeset industrijskih poduzeća iz Karlovca, banaka i novčarskih zavoda, zatim hotela, svratišta, gostionica i obrta, ali i iz hidroelektrane Ozalj te tvornice pamuka u Dugoj Resi.²⁰ Gradivo društva, udruga i udruženja sastoji se od četiri fonda iz Društva matematičara, Pjevačkog društva „Zora”, Saveza kulturno umjetničkih društava i Društva za poljepšavanje grada Karlovca.²¹

Osim navedenih fondova, Državni arhiv u Karlovcu pohranjuje i arhivske zbirke koje su u osnovi podijeljene na zbirke izvornog arhivskog gradiva te zbirke dopunskih preslika arhivskog gradiva. Zbirke osnovnog arhivskog gradiva sadrže matične knjige, kartografsku zbirku, zbirku građevinskih nacрта, zbirku fotografija, zbirku razglednica, zbirku oglasa, proglašenja i naredbi, zbirku brošura i letaka iz Drugog svjetskog rata te tematske zbirke koje sadrže spise iz razdoblja NDH,

¹⁵ Krivokuća, Zdenka, „Arhivsko gradivo organa uprave poslije 1945. godine,” *35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki.*, ur. Katica Miholović (Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac, 1996.) 47-54; Janković-Škrtić, Davorka, ur. *Državni arhiv u Karlovcu: naših prvih 50 godina: 1960.-2010.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2010., 31-56.

¹⁶ Janković-Škrtić, Davorka, „Arhivsko gradivo organa pravosuđa,” *35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki.*, ur. Katica Miholović (Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac, 1996.) 71-90; *Naših prvih 50 godina*, 57-78.

¹⁷ Meszaroš, Katica, „Društveno-političke organizacije” (97-102); Miholović, Katica, „Kotarske oblasti” (33-36); Krivokuća, Zdenka, „Narodni odbor grada Karlovca (1945. - 1955.)” (55-70) sve u *35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki.*, ur. Katica Miholović (Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac, 1996.); *Naših prvih 50 godina*, 125-138.

¹⁸ *Naših prvih 50 godina*, 103-106.

¹⁹ Miholović, Katica, „Zdravstvene ustanove,” *35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki.*, ur. Katica Miholović (Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac, 1996.) 45-46; *Naših prvih 50 godina*, 107-110.

²⁰ Krivokuća, Zdenka, „Arhivsko gradivo – privreda” *35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki.*, ur. Katica Miholović (Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac, 1996.) 91-96; *Naših prvih 50 godina*, 111-124.

²¹ *Naših prvih 50 godina*, 139-142

memoarsko gradivo o NOR-u, katastarske knjige s područja Slunja te statističke podatke o školama Ogulina.²² Zbirke dopunskih preslika arhivskog gradivo sadrži zamjensko gradivo koje je snimljeno u svrhu zaštite izvornog gradiva ili jer se izvornici značajni za područje Karlovačke županije nalaze u drugim ustanovama. Te zbirke uključuju zbirku preslika iz Arhiva oružanih snaga Vojno-historijskog instituta u Beogradu, zbirku preslika iz Hrvatskog državnog arhiva te zbirke zamjenskih fotografija koje se dijele na one iz inozemnih ustanova (iz Ratnog arhiva u Beču) i na one iz ustanova u Republici Hrvatskoj.²³

Gradivo iz 18. i iz prve polovice 19. stoljeća pisano je njemačkim i latinskim jezikom, a iz 20. stoljeća hrvatskim jezikom. Kao osobito vrijedno gradivo koje se čuva u Državnom arhivu u Karlovcu, treba istaknuti Zbirku isprava, među kojima je isprava Josipa II. od 8. listopada 1781. godine, kojom se potvrđuju slobode i prava gradu Karlovcu, te isprava od 21. rujna 1767. godine, kojom Marija Terezija potvrđuje prava cehovima u Karlovačkom i Varaždinskom generalatu te Lici i Krbavi. Fond Gradskega poglavarstva (Magistrata) Karlovac, nastao radom gradske uprave Karlovca od osnutka 1579. godine, sačuvan je za razdoblje od 1714. do 1945. godine. Premda je gradivo fragmentarno sačuvano, ono je vrijedan izvor za lokalnu i nacionalnu povijest zbog važnosti Karlovca kao prometnog, obrtničkog, trgovačkog i kulturnog središta. Za izučavanje povijesti školstva 19. stoljeća značajno je gradivo fondova Kraljevske gimnazije u Karlovcu i Kraljevske više realne škole u Rakovcu, čije spajanje označava novo poglavlje u srednjoškolskom obrazovanju u Karlovcu.²⁴

²² Isto 143-152

²³ Isto 153-168

²⁴ Kolanović, Josip, gl. ur. *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Svezak 1.* Zagreb: Hrvatski Državni arhiv, 2006., 308.

4. Nakladnička djelatnost DAKA

Jedna od djelatnosti koju obavljaju hrvatski arhivi jest nakladnička djelatnost s ciljem da svoje djelatnosti i gradivo koje pohranjuju učine dostupnim široj javnosti. Nakladnička djelatnost svake kulturne i znanstvene ustanove rezultat je znanstvenog i stručnog rada njenih djelatnika. Raznolikost informacija koje nudi gradivo pohranjeno u arhivima podrazumijeva i raznolikost u nakladničkoj djelatnosti arhiva. Naklada pojedinog arhiva može sadržavati izdanja arhivističke literature, monografije i zbornike radova, kataloge izložbi, različite vrste arhivskih pomagala ili pak periodične publikacije.²⁵

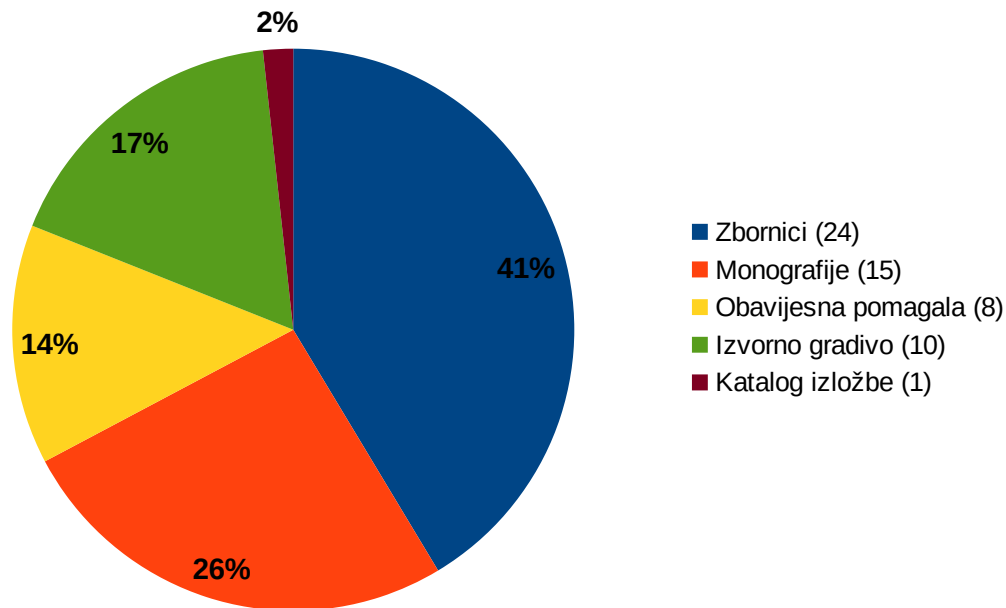
Arhivi se trebaju i moraju približiti javnosti i poticati upotrebu arhivskog gradiva koje čuvaju, a koristan alat u komunikacijskim i informacijskim nastojanjima arhiva jest upravo naklada, odnosno objavljivanje arhivskog gradiva. U svrhu komunikacije s javnosti ili pak olakšavanja znanstvenog istraživanja arhivi objavljuju letke, biltene, izvješća, inventare, obavijesna pomagala, vodiče kroz gradivo ili monografije većeg opsega koje uz znanstvene radove sadrže i vodiče kroz gradivo. Važnost nakladničke djelatnosti arhiva naglašena je pri zasjedanju Arhivskoga savjeta NR Hrvatske 1958. godine što je i potvrđeno Zakonom o zaštiti arhivske građe i arhivima iz 1962. godine kojim je propisano kako je jedna od zadaća arhiva izdavanje publikacija i naučnih studija. Time je i službeno utemeljena nakladnička djelatnost arhiva s ciljem upoznavanja javnosti s arhivskim gradivom i arhivskim djelatnostima.²⁶

U skladu s tim, Državni arhiv u Karlovcu razvio je bogatu nakladničku djelatnost. U razdoblju od 1969. do 2021. godine objavio je 58 izdanja, među njima zbornike radova, monografije, izdanja povijesnih izvora, arhivska pomagala u obliku inventara gradiva, kataloge izložbi i izvješća sa znanstvenih skupova. Sve što je DAKA objavio su knjižna izdanja, nikada nije objavljivao periodička izdanja. Kao što je vidljivo u Grafikonu 1, od 58 izdanja 24 su zbornika, 15 je monografija, osam obavijesnih pomagala, 10 izdanja izvornog gradiva i jedan katalog izložbe. Treba spomenuti da Državni arhiv Karlovac nema elektroničkih izdanja.

²⁵ Petrec T., Hebrang Grgić I., Krivić Lekić M., „Izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Bjelovaru u kontekstu izdavaštva ostalih hrvatskih arhiva”, *Arhivski vjesnik* 56 (2013): 290.

²⁶ Cenger, Dijana., „Nakladnička djelatnost državnih arhiva u Hrvatskoj u funkciji promotivnog alata i odnosa s javnošću”, *Arhivski vjesnik* 65 (2022): 28-29, 31-32.

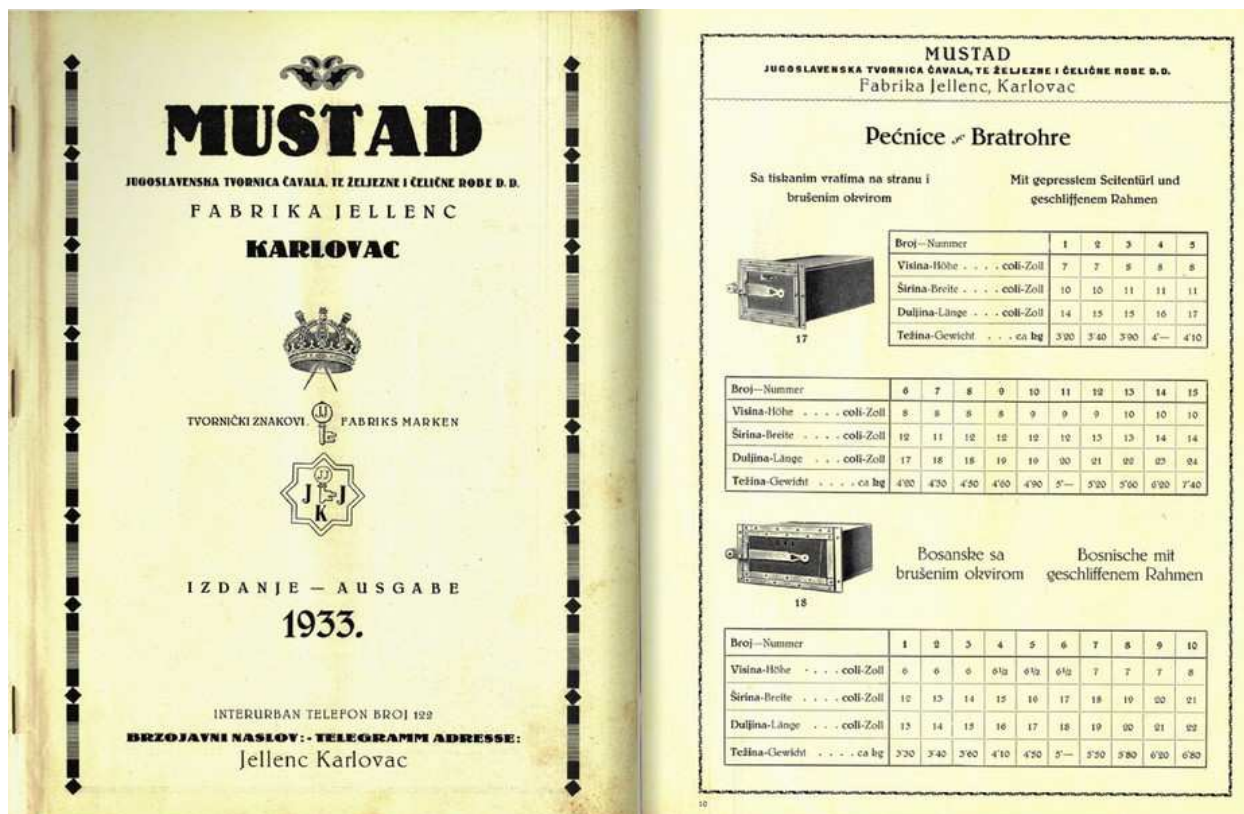
Grafikon 1: Izdanja Državnog arhiva Karlovac prikazana po vrsti izdanja. Podjela na vrste izdanja nastala je na temelju popisa s mrežne stranice Državnog arhiva Karlovac i popisa Pregleda arhivskih fondova i zbirke Republike Hrvatske.

Iako Arhiv svake godine 9. lipnja obilježava Međunarodni dan arhiva prigodnom izložbom ili organizira izložbe povodom važnih obljetnica, ovisno o gradivu koje pohranjuje, ne objavljuje kataloge izložbi već na svojoj mrežnoj stranici objavljuje informacije kako je obilježen Međunarodni dan arhiva. Budući da je objavljivanje kataloga izložbi svake godine skupo, osobito za manje izložbe, možda se taj materijal mogao objaviti u elektroničkom obliku i tako biti dostupan većem broju zaljubljenika u povijest. Iznimku od ovoga čini digitalna izložba iz 2021. godine, postavljena u sklopu teme *Digitalno naše svagdašnje* i koja donosi katalog proizvoda tvornice *Mustad*.²⁷ Godine 2023. DAKA je postavio izložbu *Tragom umjetnika kroz gradivo Državnog arhiva u Karlovcu* posvećenu poznatim književnicima, slikarima, glazbenicima i kazališnim umjetnicima koji su obogatili ne samo karlovački već i hrvatski kulturni život poput Dragojle Jarnević, Ivana Gorana Kovačića, Ivane Brlić-Mažuranić, Slave Raškaj, Vjekoslava Karasa, Josipa Vanište, Georgija Para i drugih. Izdvaja se i izložba postavljena 2019. godine, *Bicikl ljubavi moja – bicikl naš karlovački*, posvećena razvoju biciklizma u Karlovcu i regiji i poznatim karlovačkim biciklistima te izložba iz 2017. godine, *Karlovačani u Prvom svjetskom ratu kroz spise Državnog arhiva u Karlovcu*. Za izdvojene tri izložbe smatram da bi privukle interes većeg broja ljudi od

²⁷ Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 1. 9. 2023. <https://www.da-ka.hr/dan-arhiva-2021/>; <https://www.da-ka.hr/katalog-mustad/>

onog koji je u mogućnosti fizički razgledati izložbe. Objavljivanje kataloga izložbi u elektroničkom obliku bilo bi u skladu sa suvremenim nakladničkim trendovima, a time bi DAKA promovirao svoj rad i upoznao širu javnost sa zanimljivim gradivom koje pohranjuje.²⁸

Slika 2. Naslovne stranice digitalnog kataloga proizvoda tvornice Mustad koji se može pregledati na mrežnim stranicama DAKA

²⁸ Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 1. 9. 2023. <https://www.da-ka.hr/medunarodni-dan-arhiva-2023/>; <https://www.da-ka.hr/medunarodni-dan-arhiva-2019-godine-u-daka-2/>; <https://www.da-ka.hr/informacije-vezane-za-obilježavanje-medunarodnog-dana-arhiva-2017-godine-u-daka/>; <https://www.da-ka.hr/odrzana-manifestacija-medunarodni-dan-arhiva-9-lipnja-2013/>; <https://www.da-ka.hr/1179/>; <https://www.da-ka.hr/izložba-u-drzavnom-arhivu-u-karlovcu/>; <https://www.da-ka.hr/informacije-vezane-za-obilježavanje-medunarodnog-dana-arhiva-2016-godine-u-daka/>; <https://www.da-ka.hr/medunarodni-dan-arhiva-2/>; <https://www.da-ka.hr/dan-arhiva-2021/>

Slika 3. Plakat kojim se promovirao Međunarodni dan arhiva 2019. godine

Nakladnička djelatnost DAKA može se podijeliti u dva razdoblja, od 1969. do 1990. godine kad objavljuje izdanja s povijesnom tematikom s naglaskom na narodnooslobodilačku borbu i socijalističko razdoblje koje je uslijedilo, i na razdoblje od 1990. godine do danas kad DAKA u najvećoj mjeri objavljuje inventare, izvorno gradivo i izdanja kojima obilježava obljetnice Arhiva ili povijesnih događaja.

Od prvog izdanja 1969. godine do 1990. godine, uključivo s tom godinom, Arhiv je objavio izdanja na temu povijesti grada Karlovca i područja pod nadležnošću Arhiva. Većina izdanja su na temu narodnooslobodilačke borbe i perioda socijalističke izgradnje, pisana pod utjecajem tadašnjih

političkih okolnosti. Iznimku u sadržaju od izdanja monografija i zbornika radova čini izdanje za dvadesetu obljetnicu rada Historijskog arhiva u Karlovcu koje donosi popise gradiva, ali i tekstove o arhivskoj djelatnosti. Izdanje sadrži popis fondova i zbirki Arhiva, popis gradiva o narodnooslobodilačkoj borbi te popis gradiva za povijest karlovačkog područja koja se čuva u Institutu za historiju radničkog pokreta Hrvatske, ali i bilješke o radu na zaštiti registraturnog i arhivskog gradiva izvan arhiva, o radu na normiranju i standardiziranju arhivskih poslova, iskustva o snimanju gradiva u nastajanju te o izdanjima Arhiva u svojih dvadeset godina rada. Ovakav sadržaj je tipičan i za buduća obljetnička izdanja Arhiva. Ona sadrže popise gradiva, uz popratni tekst o fondu ili zbirki i stručne radove nastale na temelju gradiva Arhiva, ali i tekstove o djelatnostima Arhiva i njegovih zaposlenika.

Od 1990. godine naklada Arhiva orijentirana je na obradu i prezentaciju arhivskog gradiva i u skladu s tim izdaje popise gradiva, inventare i izvore za povijest grada Karlovca. Iznimka je izdanje o franjevcima učiteljima u karlovačkim školama, monografija nastala u suradnji s Arhivom i na temelju gradiva koje Arhiv čuva. Prvo izdanje inventara odnosi se na prikaz analitičkog inventara magistrata slobodnog i kraljevskog grada Karlovca. Slijede inventari za fondove i zbirke izdana u tri sveska. Od 2010. godine izvorno gradivo se objavljuje pod uredničkom rukom Antonia Bosia, a dosadašnjih osam izdanja izvora za povijest grada Karlovca sadrži bračne ugovore, zapisnike poglavarstva, carske i kraljevske povelje i oporuke.

Osim inventara i izvornog gradiva, Arhiv u razdoblju od 1990. godine do danas objavljuje obljetnička izdanja, i to za 30 godina Historijskog arhiva, 35 godina Povijesnog arhiva, 40 godina Državnog arhiva te za 50. i 55. obljetnicu Arhiva. Zanimljivo je vidjeti kako se u naslovima izdanja mogu utvrditi promjene u nazivu Arhiva tijekom godina. Kao što je i ranije navedeno, ova izdanja sadrže popise arhivskih fondova i zbirki, stručne radove, napomene o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva ili u nastajanju, radove o arhivističkoj obradi gradiva i zaštiti gradiva, te o djelatnostima Arhiva poput konzervacije i restauracije, izdavanja gradiva na korištenje i nakladi Arhiva. Posljednje obljetničko izdanje, iz 2018. godine, izdano je povodom stote obljetnice Prvog svjetskog rata te osim stručnih radova sadrži opis djelatnosti i događanja, u prvom redu izložbi, kojima je Arhiv od 2014. do 2018. godine obilježio stotu godišnjicu Prvog svjetskog rata.

U sljedeća dva poglavlja nalazi se potpun popis izdanja Državnog arhiva Karlovac, naveden kronološkim redoslijedom i podijeljen u dva razdoblja te s informacijama o sadržaju izdanja. Popis je sastavljen na temelju kataloga Gradske knjižnice Karlovac i popisa izdanja Državnog arhiva Karlovac s mrežne stranice Arhiva.²⁹ Također, *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike*

²⁹ Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 21. 8. 2022. <https://www.da-ka.hr/izdanja-drzavnog-arhiva-u-karlovcu/>

Hrvatske donosi popise izdanja hrvatskih arhiva, tako i popis izdanja Državnog arhiva Karlovac do 2006. godine.³⁰ Popis dostupan na mrežnoj stranici Arhiva je nepotpun, sadrži izdanja do 2013. godine. Izdanja su podijeljena na inventare, gradivo i rasprave te zbornike i sadrži informaciju o cijeni izdanja ako je još dostupno za prodaju. Popis izdanja nadopunjen je pomoću kataloga Gradske knjižnice Karlovac te je u razgovoru s gospođom Jagunić iz Arhiva utvrđeno da je točan i kompletan. Svako izdanje sam imala u rukama i barem sam ga prolistala. Samo nekolicina izdanja nije dostupna u Gradskoj knjižnici Karlovac, većina ipak jest za posudbu ili samo za rad u knjižnici, dok Arhiv drži sva svoja izdanja i dostupna su posjetiteljima Arhiva. Također treba napomenuti da popis izdanja DAKA nije lako dostupan na mrežnoj stranici Arhiva. Iako je više različitih izbornika posvećeno djelatnostima Arhiva, knjižnici ili čitaonici, popis je dostupan samo ako se putem pretraživača na mrežnoj stranici potraže izdanja arhiva.

U Tablici 1 naveden je popis izdanja DAKA prema vrsti izdanja i kronološkim redom. Prema vrsti izdanja poredani su u zbornike radove, monografije, obavijesna pomagala, izvorno gradivo i katalog izložbe. Obljetnička izdanja za dvadesetu, tridesetu i trideset i petu godišnjicu su uvrštena u monografije prema *Pregledu arhivskih fondova Republike Hrvatske*,³¹ dok su obljetnička izdanja za četrdesetu, pedesetu i pedeset i petu godišnjicu među obavijesnim pomagalima jer osim informacija za lakše snalaženje korisnicima Arhiva pružaju i informacije o gradivu koje pohranjuje. Među zbornicima radova su 22 zbornika objavljena kao dio edicije *Zbornik* Odjela za historiju radničkog pokreta, NOB-a, društveno-političkih organizacija organiziranog unutar Arhiva, te dva obljetnička zbornika, jedan povodom 400. obljetnice osnivanja grada Karlovca i drugi povodom stote obljetnice Prvog svjetskog rata.

³⁰ Kolanović, Josip, gl. ur. *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Svezak 1*. Zagreb: Hrvatski Državni arhiv, 2006., 1224, 1230, 1243, 1244.

³¹ Isto, 1243.

Tablica 1: Popis izdanja Državnog arhiva Karlovac poredanih po vrsti izdanja i kronološkim redom

POPIS IZDANJA DRŽAVNOG ARHIVA KARLOVAC		
ZBORNICI RADOVA		
NASLOV	AUTOR	GODINA IZDANJA
Djelatnost KPJ od aprila 1941. na području Karlovca, Korduna, Like i Pokuplja. (Zbornik 1)	ur. Đuro Zatezalo	1969.
Karlovac: radovi i građa iz dalje i bliže prošlosti. (Zbornik 2)	ur. Đuro Zatezalo	1970.
Prva godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Gline, Like, Gorskog kotara, Pokuplja i Žumberka. (Zbornik 3)	ur. Đuro Zatezalo	1971.
Dokumenti Druge konferencije KPH za okrug Karlovac 1942. godine. (Zbornik 4)	ur. Đuro Zatezalo	1972.
Lika u prošlosti i sadašnjosti. (Zbornik 5)	ur. Branimir Gušić	1973.
Druga godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka. (Zbornik 6)	ur. Đuro Stanisavljević	1973.
Plašćanska dolina i okolica u NOR-u 1941.-1945. (Zbornik 7)	ur. Đuro Stanisavljević	1976.
Treća godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka. (Zbornik 8)	ur. Đuro Zatezalo	1977.
Osma kordunaška udarna divizija. (Zbornik 9)	ur. Đuro Zatezalo	1977.
Kotar Korenica i kotar Udbina u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj izgradnji. (Zbornik 10)	ur. Đuro Zatezalo	1979.
Karlovac: 1579-1979.	ur. Đuro Zatezalo	1979.
Četvrta godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka. (Zbornik 11)	ur. Đuro Zatezalo	1981.
Partizanska Drežnica. (Zbornik 12)	ur. Đuro Zatezalo	1982.
Kotar Gračac u narodnooslobodilačkom ratu 1941.-1945. (Zbornik 13)	ur. Đuro Zatezalo	1984.
Kotar Donji Lapac u NOR-u 1941.-1945. (Zbornik 14)	ur. Đuro Zatezalo	1985.

Duga Resa: radovi iz dalje prošlosti, NOB-e i socijalističke izgradnje. (Zbornik 15)	ur. Đuro Zatezalo	1986.
Općina Gornje Dubrave: radovi iz dalje prošlosti i narodnooslobodilačke borbe. (Zbornik 16)	ur. Đuro Zatezalo	1987.
Prvi korpus NOV Hrvatske, odnosno Četvrti korpus NOV Jugoslavije. (Zbornik 17)	ur. Đuro Zatezalo	1987.
Kotar Slunj i kotar Veljun u NOR-u i socijalističkoj izgradnji, knj. 1 i 2. (Zbornik 18)	ur. Đuro Zatezalo	1988.
Kotar Vojnić u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji. (Zbornik 19)	ur. Đuro Zatezalo	1989.
Kotar Gospić i kotar Perušić u narodnooslobodilačkom ratu 1941.-1945. (Zbornik 20)	ur. Đuro Zatezalo	1989.
Ostrožinski pravilnik 14. XII 1941. Materijali s naučnog skupa održanog u Vrginmostu, 15. decembra 1989. (Zbornik 21)	ur. Đuro Zatezalo	1990.
ZAVNOH 1943.-1944. Materijali s naučnog skupa održanog u Otočcu 2. i 3. oktobra 1989. (Zbornik 22)	ur. Đuro Zatezalo	1990.
Zbornik radova povodom stote obljetnice I. svjetskog rata 1914.-1918.	ur. Marica Basar	2018.
MONOGRAFIJE		
NASLOV	AUTOR	GODINA IZDANJA
Narodna vlast na Kordunu od 1941. do 1945.	Đuro Zatezalo, Mile Dakić	1971.
Ogulin u radničkom pokretu i narodnooslobodilačkoj borbi	Mihael Sobolevski, Slavo Magdić	1971.
Profesor Ivo Marinković: monografija o revolucionaru	Đuro Zatezalo, Tomislav Majetić	1975.
Narodna vlast na Kordunu, Baniji i Lici 1941.-1945.	Đuro Zatezalo	1978.
Treća konferencija KPH za okrug Karlovac 1943.	Đuro Zatezalo	1979.
Dvadeset godina Historijskog arhiva u Karlovcu	ur. Đuro Zatezalo	1980.
Sjeničak: kronika kordunaškog sela	Mile Mrkalj	1980.
Karlovac: fotomonografija	Marijan Matković, Ivo Vejvoda	1983.

Prvi proleterski bataljon Hrvatske	Bogdan Mamula, Rudi Bašić, Branko Vurdelja, Dušan Pekić	1983.
Karlovačka udarna brigada	Josip Pepo Lulik, Đuro Zatezalo	1984.
Četvrta konferencija KPH za okrug Karlovac 1945.	Đuro Zatezalo	1985.
Prva ženska partizanska četa	Desanka Stojić	1987.
30 godina Historijskog arhiva u Karlovcu	ur. Đuro Zatezalo	1990.
35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki	ur. Katica Miholović	1996.
Franjevci učitelji u karlovačkim školama: od sredine XVII. stoljeća do 1880. godine	Dragica Gršić	2017.
OBAVIJESNA POMAGALA		
NASLOV	AUTOR	GODINA IZDANJA
Magistrat slobodnog i kraljevskog grada Karlovca 1714.-1781. Sv. 1: Analitički inventar	Katica Miholović	1990.
40 godina Državnog arhiva u Karlovcu	ur. Katica Miholović	2000.
Inventari za fondove i zbirke 1	ur. Katica Miholović	2003.
Inventari za fondove i zbirke 2	ur. Katica Miholović	2003.
Inventari za fondove i zbirke 3	ur. Davorka Janković- Škrtić	2006.
Državni arhiv u Karlovcu: naših prvih 50 godina: 1960.-2010.	ur. Davorka Janković- Škrtić	2010.
Državni arhiv u Karlovcu: zbornik radova povodom 55. obljetnice: 1960.-2015.	ur. Marica Basar	2016.
Mjesni narodni odbori državnog arhiva u Karlovcu: najniža tijela lokalne uprave s područja nadležnosti Državnog arhiva u Karlovcu 1945.-1952.	Silvija Štakorec	2021.
IZVORNO GRADIVO		
NASLOV	AUTOR	GODINA IZDANJA
Slobodni i kraljevski grad Karlovac	Katica Miholović	1994.
Statut grada Karlovca iz 1778. godine	Katica Miholović	2000.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 1: Bračni ugovori 1726.-1780.	ur. Antonio Bosio	2010.

Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 2: Zapisnici poglavarstva 1778.	ur. Antonio Bosio	2011.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 3: Carske i kraljevske povelje grada Karlovca 1774.-1837. Knjiga 1: Preslik. Knjiga 2: Transliteracija teksta, prijevod teksta, popratna riječ.	ur. Antonio Bosio	2012.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 4: Zapisnici Poglavarstva 1778.-1779.	ur. Antonio Bosio	2013.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 5: Zapisnici Poglavarstva 1780.	ur. Antonio Bosio	2013.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 6: Zapisnici Poglavarstva 1780.-1781.	ur. Antonio Bosio	2014.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 7: Oporuke 1730.-1771.	ur. Antonio Bosio	2016.
Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 8: Oporuke 1771.-1781.	ur. Antonio Bosio	2017.
KATALOG IZLOŽBE		
NASLOV	AUTOR	GODINA IZDANJA
60 godina djelovanja SKJ i SKOJ-a u Karlovcu	Gojko Vezmar	1979.

4. 1. Naklada DAKA od 1969. do 1990. godine

U svojim prvih trideset godina djelovanja, Državni arhiv Karlovac poznat je po svojoj nakladničkoj djelatnosti obrađujući teme iz radničkog pokreta, narodnooslobodilačkog rata i socijalističke izgradnje. Jedan od najvažnijih razloga za to je bogata građa koju je Arhiv sakupio o navedenim temama radi čega je formiran Odjel za historiju radničkog pokreta, NOB-a, društveno-političkih organizacija.³² Arhiv odlučuje objavljivati kao stalnu ediciju *Zbornik* u kojima objavljuje arhivsku građu i znanstvene radove o temama narodnooslobodilačke borbe i socijalističke izgradnje na području koje pokriva nadležnost Arhiva. Osim samog grada Karlovca, radi se o području Pokuplja, Žumberka, Like, Korduna, dijela Banije i dijela Gorskog kotara. Osim zbornika, Arhiv u ovom periodu objavljuje i monografije.³³ Ukupno su izdana 22 zbornika i 10 monografija, dok

³² Mirjana Peremin, „Izdavačka djelatnost,” *30 godina Historijskog arhiva u Karlovcu.*, ur. Đuro Zatezalo (Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990.) 127.

³³ Gojko Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” u *Dvadeset godina Historijskog arhiva u Karlovcu.*, ur. Đuro Zatezalo (Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu i Društvo arhivskih radnika SR Hrvatske, 1980.) 66.

ostala izdanja iz ovog razdoblja uključuju posebno izdanje zbornika o Karlovcu, fotomonografiju, katalog izložbe i obljetnička izdanja, za dvadesetu i tridesetu godišnjicu Arhiva. Izdanje za tridesetu obljetnicu iz 1990. godine uvršteno je u ovaj period jer se sljedeća izdanja Arhiva tematski razlikuju. Naime, Arhiv tada započinje sa sustavnim objavljivanjem arhivskih pomagala i zbirki izvornog gradiva.

Slika 4. Neka od izdanja Odjela za historiju radničkog pokreta, NOB-a i društveno-političkih organizacija Državnog arhiva Karlovac

Svako izdanje Zbornika sadrži radove, sjećanja, prikaze, studije i brojne priloge poput fotografija, crteža, karata, faksimila dokumenata i statističkih tablica. Zbornici se mogu podijeliti u tri osnovne Odjel za historiju radničkog pokreta, NOB-a, društveno-političkih organizacija skupine. Prva skupina obrađuje teme radničkog i komunističkog pokreta te narodnooslobodilačke borbe na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka, dok druga skupina Zbornika obrađuje te teme na području kotareva Korenica, Udbina, Gračac, Donji Lapac, Slunj, Veljun, Vojnić, Gospić i Perušić. Treća skupina Zbornika obrađuje jedan kompleksniji događaj, vojnu jedinicu ili uže područje i kraći vremenski period. Ta izdanja sadrže i građu ili prijepise dokumenata.³⁴

- 1) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Djelatnost KPJ od aprila 1941. na području Karlovca, Korduna, Like i Pokuplja. Zbornik 1.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1969., 772 str.

³⁴ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 71-72.

Prvo izdanje Arhiva izdano je povodom pedesete godišnjice osnivanja KPJ. Osnovna tema ovog Zbornika je povijest radničkog i komunističkog pokreta između dva svjetska rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja te kotara Ogulin i Glina.³⁵

- 2) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Karlovac: radovi i građa iz dalje i bliže prošlosti. Zbornik 2.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1970., 621 str.

Zbornik 2 izdan je povodom desete godišnjice rada Historijskog arhiva u Karlovcu, i obrađuje teme iz povijesti Karlovca i njegove bliže okolice od 18. do početka 20. stoljeća. U Zborniku je objavljeno 11 stručnih i znanstvenih radova sa 116 originalnih dokumenata. Svi su radovi pisani na temelju arhivske građe.³⁶

- 3) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Prva godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Gline, Like, Gorskog kotara, Pokuplja i Žumberka. Zbornik 3.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1971., 1216 str.

Zbornik 3 se kronološki nastavlja na Zbornik 1, a obrađuje temu prvih godina rata, od travnja 1941. do svibnja 1942. godine. U Zborniku su objavljena 44 rada od kojih njih 7 na temelju arhivske građe, dok je ostatak pisan na temelju memoarske građe.³⁷

- 4) Zatezalo, Đuro, Mile Dakić. *Narodna vlast na Kordunu od 1941. do 1945.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1971., 372 str.

Monografija objavljena povodom tridesete godišnjice osnivanja prvih narodnooslobodilačkih odbora na području Korduna. Sadrži dva samostalna rada, magistarske radnje oba autora, koji zajedno daju pregled razvoja narodne vlasti od osnivanja prvih narodnooslobodilačkih odbora na Kordunu do završetka rata.³⁸

- 5) Sobolevski, Mihael, Slavo Magdić. *Ogulin u radničkom pokretu i narodnooslobodilačkoj borbi.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1971., 167 str.

³⁵ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 73; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 128.

³⁶ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 75; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 129.

³⁷ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 77; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 129.

³⁸ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 95.

Monografija koja sadrži dva samostalna rada nastala na temelju arhivske građe, prikupljenih podataka na terenu i memoarske građe. Prvi dio sadrži informacije o pojavi radničkog pokreta u Ogulinu, partizanskim ćelijama, španjolskim dobrovoljcima i „ogulinskom procesu” Josipu Brozu 1927. godine. Drugi dio sadrži aktivnosti sudionika narodnooslobodilačkog pokreta u Ogulinu, informacije o ilegalnom radu te o palim borcima.³⁹

- 6) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Dokumenti Druge konferencije KPH za okrug Karlovac 1942. godine. Zbornik 4.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1972., 217 str.

U Zborniku je objavljeno 26 dokumenata s Druge konferencije KPH za okrug Karlovac, 4 ratne fotografije, 21 faksimil dokumenata i karta. Ova je konferencija jedna od tri za okrug Karlovac. Dokumente konferencije priredio je i obradio Đuro Zatezalo te je napisao kraću studiju o pripremama i tijeku iste.⁴⁰

- 7) Gušić, Branimir, ur. *Lika u prošlosti i sadašnjosti. Zbornik 5.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1973., 763 str.

Zbornik 5 je izdan u suradnji s Jugoslavenskom akademijom znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Sadrži materijale sa znanstvenog skupa održanog na Plitvicama od 14. do 16. studenog 1971. godine povodom tridesete godišnjice ustanka naroda Hrvatske u Srbu.⁴¹

- 8) Stanisavljević, Đuro, ur. *Druga godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka. Zbornik 6.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1973., 854 str.

Zbornik 6 se kronološki nastavlja na Zbornik 3 i obrađuje događaje od svibnja 1942. do kolovoza 1943. godine. Od 35 radova koliko ih Zbornik sadrži, njih 6 je pisano isključivo na temelju arhivske građe, a ostalo na temelju sjećanja sudionika.⁴²

³⁹ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 97; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 145.

⁴⁰ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 79; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 130.

⁴¹ Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 131.

⁴² Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 83; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 131-132.

- 9) Zatezalo, Đuro, Tomislav Majetić. *Profesor Ivo Marinković: monografija o revolucionaru*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1975., 295 str.

Ova je monografija prvo izdanje Arhiva posvećeno biografiji jednog pojedinca, profesora Ive Marinkovića. Knjiga je podijeljena u dva dijela koji daju pregled životnog puta i revolucionarnog djelovanja Ive Marinkovića, dok drugi dio sadrži 67 originalnih dokumenata.⁴³

- 10) Stanisavljević, Đuro, ur. *Plašćanska dolina i okolica u NOR-u 1941.-1945. Zbornik 7*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1976., 747 str.

Zbornik 7 sadrži radove, sjećanja i druge priloge iz narodnooslobodilačkog rata i ranije prošlosti na području Plašćanske doline. Može se podijeliti u tri dijela. Prvi dio se sastoji od 23 rada i 87 sjećanja koji pružaju povijesni prikaz razvoja radničkog i komunističkog pokreta, formiranja partizanskih jedinica i njihovih borbenih akcija, ali i prikaz organiziranja organa vlasti i zločina počinjenih tijekom rata. Drugi dio čine sjećanja na 22 borca i rukovodilaca koji su rođeni ili su djelovali u ovom kraju, dok treći dio sadrži poimenični popis 298 palih boraca, 689 žrtava fašističkog terora i 447 umrlih od tifusa.⁴⁴

- 11) Zatezalo, Đuro, ur. *Treća godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka. Zbornik 8*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1977., 939 str.

Zbornik 8 se kronološki i sadržajno nastavlja na Zbornik 6, obuhvaća period od kolovoza 1943. do svibnja 1944. godine i sadrži 36 radova i sjećanja iz treće godine narodnooslobodilačkog rata s područja tri okružna komiteta, Karlovac, Lika i Pokuplje. Za razliku od prijašnjih Zbornika, većina radova u ovom su pisana najvećim dijelom na temelju arhivske građe, a manjim dijelom na temelju sjećanja autora i sudionika.⁴⁵

- 12) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Osmo kordunaška udarna divizija. Zbornik 9*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1977., 959 str.

Zbornik 9 je prvi zbornik Arhiva koji obrađuje jednu vojnu jedinicu. Sadrži 140 radova i sjećanja boraca i rukovodilaca Osme kordunaške udarne divizije formirane 22. studenoga 1942. godine.

⁴³ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 98-100; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 146.

⁴⁴ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 84-86.

⁴⁵ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 87; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 133.

Također sadrži i 21 članak ratne štampe, kronologiju borbi, popis palih boraca te statistički prikaz dobnog, socijalnog i nacionalnog sastava poginulih boraca.⁴⁶

13) Zatezalo, Đuro. *Narodna vlast na Kordunu, Baniji i Lici 1941.-1945.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1978., 622 str.

Ova je monografija doktorska disertacija Đure Zatezala i obrađuje postanak, razvitak i djelatnost narodne vlasti na Kordunu, Baniji i u Lici. Također su objavljena 72 izvorna dokumenta.⁴⁷

14) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Kotar Korenica i kotar Udbina u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj izgradnji. Zbornik 10.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1979. 1206 str.

Zbornik 10 sadrži radove, sjećanja i druge priloge iz povijesti komunističkog pokreta, narodnooslobodilačkog rata i socijalističke izgradnje na području kotara Korenica i Udbina. Sadrži 89 radova i sjećanja. Zbornik se sastoji od četiri dijela, uvodni dio o prošlosti Krbave do 1941. godine, period narodnooslobodilačkog rata, poslijeratna socijalistička izgradnja i popise ljudskih žrtava u tijeku rata. Većina radova je temeljena na sjećanjima.⁴⁸

15) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Karlovac: 1579-1979.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1979., 808 str.

Zbornik Karlovac je objavljen povodom 400. godišnjice osnutka grada Karlovca. Nastao je kao rezultat simpozija održanog u Karlovcu 17. i 18. studenog 1978. godine te sadrži 67 radova od 57 autora. Radovi su pisani na temelju arhivske građe i literature i prikazuju sveobuhvatnu povijest grada Karlovca s naglaskom na teme radničkog i komunističkog pokreta te uloge Karlovca u narodnooslobodilačkom ratu.⁴⁹

16) Zatezalo, Đuro. *Treća konferencija KPH za okrug Karlovac 1943.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1979., 295 str.

⁴⁶ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 88-90; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 134.

⁴⁷ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 100-101; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 146.

⁴⁸ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 90-91; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 135.

⁴⁹ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 93.

Monografija o Trećoj konferenciji KPH za okrug Karlovac izdana je povodom šezdesete obljetnice osnivanja KPJ, SKOJ-a i ujedinjenja revolucionarnih sindikata Jugoslavije. Uz uvodnu studiju sadrži 17 dokumenata s konferencije održane od 20. do 23. studenog 1943. godine u Vojniću.⁵⁰

17) Vezmar, Gojko. *60 godina djelovanja SKJ i SKOJ-a u Karlovcu*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1979., 18 str., katalog izložbe

Katalog izložbe postavljene povodom šezdesete obljetnice djelovanja Saveza komunista Jugoslavije i Saveza komunističke omladine Jugoslavije. Izložba je postavljena u Galeriji Vjekoslav Karas.

18) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Dvadeset godina Historijskog arhiva u Karlovcu*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu i Društvo arhivskih radnika SR Hrvatske, 1980., 211 str.

Ovo obljetničko izdanje nastalo je u suradnji s Društvom arhivskih radnika SR Hrvatske. Uvodni tekst Đure Zatezala govori o dvadeset godina rada Arhiva, slijede popisi fondova i zbirke te građe o narodnooslobodilačkom ratu koju Arhiv čuva. Izdanje također sadrži tekstove o radu na zaštiti registraturne i arhivske građe izvan Arhiva, o normiranju i standardiziranju arhivističkih poslova, o snimanju građe u nastajanju te o nakladničkoj djelatnosti Arhiva. Osim toga, također sadrži materijale s godišnje skupštine i savjetovanja društva arhivskih radnika SR Hrvatske kao i pregled gradiva bitnih za povijest Karlovca i okolice u drugim institucijama, točnije u Arhivu Hrvatske u Zagrebu i u Institutu za historiju radničkog pokreta Hrvatske.

19) Mrkalj, Mile. *Sjeničak: kronika kordunaškog sela*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1980., 394 str.

Ova monografija obrađuje razdoblje od doseljavanja u kraj između Kupe i Petrove gore do suvremenog doba. Sadržajno je podijeljena u četiri cjeline, radovi iz dalje prošlosti, zatim između dva svjetska rata i vremena narodnooslobodilačke borbe i na kraju o godinama socijalističke izgradnje. Također, prilozi sadrže podatke o etnografskim, govornim, jezičnim i demografskim karakteristikama narodnog života, kao i poimenični popis palih boraca i umrlih od tifusa od 1941. do 1945. godine.⁵¹

⁵⁰ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 103-105; Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 147.

⁵¹ Peremin, „Izdavačka djelatnost,” 147.

20) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Četvrta godina narodnooslobodilačkog rata na području Karlovca, Korduna, Like, Pokuplja i Žumberka. Zbornik 11*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1981., 1021 str.

Zbornik 11 se sadržajno nastavlja na Zbornik 8 i sadrži sve vidove narodnooslobodilačkog pokreta u razdoblju od svibnja 1944. godine do svibnja 1945. godine. U sklopu rada je objavljeno 75 originalnih ratnih fotografija i faksimila dokumenata.⁵²

21) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Partizanska Drežnica. Zbornik 12*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1982., 943 str.

Za razliku od dotadašnjih izdanja Zbornika ovaj Zbornik obuhvaća područje samo jedne općine. U knjizi je objavljeno 59 radova i sjećanja te opisa 54 lika boraca i rukovodilaca s područja općine Drežnica. Glavnina radova govori o ratnom razdoblju dok manji dio radova obrađuje povijest Drežnice do 1941. godine.⁵³

22) Matković, Marijan, Ivo Vejvoda. *Karlovac: fotomonografija*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu i Skupština općine Karlovac, 1983., 260 str.

Prvi dio ove fotomonografije čine dva rada, *Karlovačke metamorfoze* autora Marijana Matkovića i *Značenje Karlovca u NOB-u, socijalističkoj revoluciji i izgradnji samoupravnog socijalističkog društva* autora Ive Vejvode. Drugi i veći dio knjige sadrži tematski grupirane fotografije, stari dio grada, novi dio grada, parkovi, spomenici, hoteli, promet, privreda, obrazovanje, kultura, karlovački slikari, folklor, sport, društvo i okolica.⁵⁴

23) Mamula, Bogdan, Rudi Bašić, Branko Vurdelja, Dušan Pekić. *Prvi proleterski bataljon Hrvatske*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1983., 296 str.

Ova je monografija rad grupe autora o Prvom proleterskom bataljonu Hrvatske oformljenom 7. svibnja 1942. godine u Korenici. Autori su bili borci i rukovodioci bataljona te su na temelju

⁵² Isto, 136.

⁵³ Isto, 137.

⁵⁴ Isto, 152.

sjećanja i arhivske građe opisali djelovanje i značaj ove proletherske jedinice. Prilog sadrži popis boraca bataljona, 28 fotografija i faksimila dokumenata i 11 crteža ili skica borbenih akcija.⁵⁵

24) Lulik, Josip Pepo, Đuro Zatezalo. *Karlovačka udarna brigada*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1984., 439 str.

Autori su na temelju sjećanja i arhivske građe u ovoj monografiji prikazali okolnosti u kojima je nastala i djelovala Karlovačka udarna brigada. Knjiga također sadrži 75 fotografija, ratnih skica i faksimila dokumenata.⁵⁶

25) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Kotar Gračac u narodnooslobodilačkom ratu 1941.-1945. Zbornik 13*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1984., 1099 str.

Sadržaj ovog zbornika obrađuje teme o narodnooslobodilačkom pokretu na području predratnih općina Bruvno, Gračac, Lovinac, Mazin i Zrmanja. Radovi se odnose na formiranje, razvoj i rad organizacija KPJ, SKOJ, NOO, AFŽ te na školstvo i prosvjetu. Većina radova je nastala na temelju memoarske građe.⁵⁷

26) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Kotar Donji Lapac u NOR-u 1941.-1945. Zbornik 14*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1985., 1230 str.

Zbornik 14 sadrži 41 rad ili sjećanje od 37 autora, 26 sjećanja na likove revolucije, a u prilogima sadrži nekoliko radova iz ranije prošlosti područja kao i popis palih boraca i umrlih od tifusa.⁵⁸

27) Zatezalo, Đuro. *Četvrta konferencija KPH za okrug Karlovac 1945*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1985., 230 str.

Ova monografija sadrži pregled stanja i zbivanja između Treće i Četvrte partijske konferencije u okrugu Karlovac te sa sedam originalnih dokumenata i s dvije ranije objavljene knjige o Drugoj i Trećoj konferenciji predstavlja dokumentarni uvid u razvitak narodnooslobodilačkog pokreta u okrugu Karlovac.⁵⁹

⁵⁵ Isto, 148.

⁵⁶ Isto, 148-149.

⁵⁷ Isto, 138.

⁵⁸ Isto, 139.

⁵⁹ Isto, 149.

28) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Duga Resa: radovi iz dalje prošlosti, NOB-e i socijalističke izgradnje. Zbornik 15.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1986., 1199 str.

Ovaj Zbornik sadrži građu i radove iz dalje prošlosti, razdoblja između dva svjetska rata, zbivanja iz vremena narodnooslobodilačke borbe te socijalističke izgradnje. U prilogama su sadržani opisi likova revolucije. Sadrži 23 tematske cjeline, 8 priloga i 20 fotografija, skica i crteža.⁶⁰

29) Stojić, Desanka. *Prva ženska partizanska četa.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu; Zagreb: Republička konferencija SSRN Hrvatske, Konferencija za društveni položaj žene i porodice, 1987., 294 str.

Sadržaj ove monografije može se podijeliti u dva dijela. Prvi dio daje prikaz društveno-političke situacije u Lici te začetak ženske čete, dok drugi dio sadrži opširne biografije 77 žena boraca Prve partizanske ženske čete.⁶¹

30) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Općina Gornje Dubrave: radovi iz dalje prošlosti i narodnooslobodilačke borbe. Zbornik 16.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1987., 1039 str.

Sadržaj Zbornika 16 podijeljen je u dva dijela. Prvi dio sadrži radove o daljoj prošlosti područja do 1941. godine temeljene na arhivskoj građi, dok drugi dio na temelju arhivske građe i sjećanja govori o narodnooslobodilačkoj borbi od 1941. do 1945. godine. Također sadrži opis 31 lika revolucije te poimenični popis palih boraca i umrlih od tifusa.⁶²

31) Zatezalo, Đuro, ur. *Prvi korpus NOV Hrvatske, odnosno Četvrti korpus NOV Jugoslavije. Zbornik 17.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1987., 953 str.

Ovaj Zbornik sadrži materijale sa znanstvenog skupa održanog od 19. do 21. studenog 1986. godine u Karlovcu. Radi se o 51 referatu i 24 diskusije koji govore o vojno-političkoj situaciji u Hrvatskoj i Jugoslaviji te o razvoju i karakteristikama narodnooslobodilačkog pokreta na području Banije, Korduna, Like, Žumberka, Pokuplja, Cazinske krajine i Gorskog kotara do formiranja Prvog

⁶⁰ Isto, 139-140.

⁶¹ Isto, 152.

⁶² Isto, 140.

korpusa NOV Hrvatske u studenom 1942. godine, ali i o borbenom djelovanju korpusa do 15. svibnja 1945. godine.⁶³

32) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Kotar Slunj i kotar Veljun u NOR-u i socijalističkoj izgradnji, knj. 1 i 2. Zbornik 18.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1988., 1336 str.

Zbornik 18 obrađuje politička i društveno-ekonomska zbivanja u razdoblju od 1918. do 1983. godine i podijeljen je u dvije knjige. Prva knjiga sadrži 30 radova koji obrađuju razdoblje do 1941. godine, dok druga knjiga sadrži 14 radova koji obrađuju razdoblje narodnooslobodilačkog rata te obnove i izgradnje socijalizma od 1945. do 1983. godine.⁶⁴

33) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Kotar Vojnić u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji. Zbornik 19.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1989., 1580 str.

Zbornik 19 obuhvaća razdoblje od 1882. do 1985. godine i podijeljen je u tri dijela. Prvi dio u dva rada obrađuje razdoblje od 1882. do 1941. godine. Drugi i najopsežniji dio sadrži radove 49 autora o narodnooslobodilačkoj borbi do svibnja 1945. godine. U trećem dijelu je opisan poslijeratni razvoj na području općine Vojnić do 1985. godine.⁶⁵

34) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Kotar Gospić i kotar Perušić u narodnooslobodilačkom ratu 1941.-1945. Zbornik 20.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1989., 1272 str.

Ovaj Zbornik obuhvaća razdoblje od 1918. do 1945. godine i u dva dijela obrađuje najprije društvene i političke prilike na teritoriju oba kotara do 1941. godine i zatim razdoblje narodnooslobodilačke borbe do svibnja 1945. godine.⁶⁶

35) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *30 godina Historijskog arhiva u Karlovcu.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990., 153 str.

Ovo obljetničko izdanje sadrži uvodni tekst Đure Zatezala o trideset godina rada Arhiva, zatim tekst o organizaciji uprave u slobodnom i kraljevskom gradu Karlovcu do 1918. godine, prikaz

⁶³ Isto, 142.

⁶⁴ Isto, 142.

⁶⁵ Isto, 143.

⁶⁶ Isto, 144.

analitičkog inventara magistrata slobodnog i kraljevskog grada Karlovca od 1714. do 1781. godine, kao i tekstove o zaštiti arhivske i registraturne građe u nastajanju na području Historijskog arhiva u Karlovcu od 1960. do 1990. godine, o arhivskim fondovima i zbirkama, kulturno-prosvjetnoj djelatnosti, biblioteci, korištenju arhivske građe i o radionicama te o građi o narodnooslobodilačkom ratu u Arhivu i na kraju o nakladničkoj djelatnosti Arhiva.⁶⁷

36) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Ostrožinski pravilnik 14. XII 1941. Materijali s naučnog skupa održanog u Vrginmostu, 15. decembra 1989. Zbornik 21.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990., 174 str.

Ovaj Zbornik sadrži 10 radova i dvije diskusije na temu vojno-političke situacije na Kordunu, organizaciji narodne vlasti na Kordunu te analizu Ostrožinskog pravilnika.⁶⁸

37) Zatezalo, Đuro, odg. ur. *ZAVNOH 1943.-1944. Materijali s naučnog skupa održanog u Otočcu 2. i 3. oktobra 1989. Zbornik 22.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990., 500 str.

Zbornik 22 sadrži 28 radova na temu uloge ZAVNOH-a u organizaciji narodne vlasti, o vojno-političkoj situaciji u Hrvatskoj između zasjedanja ZAVNOH-a, te o razvoju i organizaciji narodne vlasti na području Korduna, Banije i Like, u Hrvatskom primorju, Gorskom kotaru i Istri, u Dalmaciji, u Slavoniji i na području Žumberka i Pokuplja, kao i o ekonomskom, prosvjetnom, kulturnom i zdravstvenom djelovanju ZAVNOH-a.⁶⁹

⁶⁷ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁶⁸ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁶⁹ Sažetak iz sadržaja knjige.

4. 2. Naklada DAKA od 1990. godine do danas

Nakladnička djelatnost DAKA od 1990. godine orijentirana je na objavljivanje izvornog gradiva, popise gradiva koje Arhiv pohranjuje te na arhivska pomagala poput inventara. Naglasak je na upoznavanju javnosti s građom koju Arhiv čuva, s djelatnostima koje obavlja te na olakšavanju početnog istraživanja korisnicima Arhiva.

Slika 5. Izdanja Državnog arhiva Karlovac

Prvi izvorni dokumenti koje Arhiv izdaje su dokumenti iz 18. stoljeća koji ustanovljuju upravno i političko uređenje grada te njegov prijelaz iz vojnokrajiške utvrde u slobodan kraljevski grad. Od 2010. godine Arhiv redovito objavljuje izvorne dokumente iz 18. stoljeća koje za

objavljivanje priređuje Antonio Bosio. Radi se o zapisnicima gradskog poglavarstva od 1778. do 1781. godine, o bračnim ugovorima i oporukama te o carskim i kraljevskim poveljama grada Karlovca.

Osim izvornog gradiva, Arhiv redovito izdaje popise svog gradiva i zbirki, kako u inventarima tako i u obljetničkim izdanjima koji uvijek sadrže informacije o fondovima Arhiva.

38) Miholović, Katica. *Magistrat slobodnog i kraljevskog grada Karlovca 1714.-1781. Sv. 1: Analitički inventar*. Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990., 215 str.

Ovo izdanje sadrži inventar dokumenata Gradskog poglavarstva, odnosno magistrata grada Karlovca. Fond je nastao u radu gradske uprave od osnutka Karlovca 1579. godine do 1945. godine, no dokumenti koji su sačuvani pokrivaju razdoblje od 1714. do 1945. godine, no za neka razdoblja su samo fragmentarno sačuvani. Ovdje objavljen inventar obuhvaća spise koji su nastali u radu gradske uprave Karlovca od 1714. do 1782. godine.⁷⁰

39) Miholović, Katica. *Slobodni i kraljevski grad Karlovac*. Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac i Gradsko poglavarstvo, 1994., 23 str.

Sadrži reprint izdanja Povelje Josipa II. od 8. listopada 1781. godine kojom je Karlovac uvršten u red slobodnih kraljevskih gradova i njen prijevod s latinskog na hrvatski te povijesni pregled Karlovca od 1579. do 1904. godine.⁷¹

40) Miholović, Katica, ur. *35 godina Povijesnog arhiva Karlovac: stručni radovi i popis arhivskih fondova i zbirki*. Karlovac: Povijesni arhiv Karlovac, 1996., 125 str.

Uz popis arhivskih fondova i zbirki, sadrži tekstove o arhivskom gradivu organa uprave poslije 1945. godine, organa pravosuđa te o gradivu privrede, kao i tekstove o arhivskoj vanjskoj službi, o gradivu do 1945. godine, kotarskim oblastima, prosvjeti, zdravstvenim ustanovama te o društveno-političkim organizacijama.⁷²

⁷⁰ Katica Miholović, *Magistrat slobodnog i kraljevskog grada Karlovca 1714.-1781. Sv. 1: Analitički inventar*. (Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990) 5, 7.

⁷¹ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁷² Sažetak iz sadržaja knjige.

41) Miholović, Katica, priredila. *Statut grada Karlovca iz 1778. godine*. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2000., 147 str.

Sadrži reprint Statuta grada Karlovca iz 1778. godine čiji je latinski izvornik pronađen prilikom sređivanja gradiva arhivskoga fonda Poglavarstva slobodnoga kraljevskog grada Karlovca, a koji sadrži pravila o unutrašnjem ustrojstvu gradske uprave. Također sadrži prijevod statuta i tekst o pravnoj povijesti iz 18. stoljeća.⁷³

42) Miholović, Katica, ur. *40 godina Državnog arhiva u Karlovcu*. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2000., 207 str.

Ovo obljetničko izdanje sadrži tekstove o administrativno-teritorijalnoj podjeli područja Arhiva, zbirci građevinske dokumentacije Državnog arhiva Karlovac, sumarni inventar gradiva Kotarskog suda u Karlovcu od 1850. do 1945. godine, inventarni popis fonda tvornice „Mustad”, o zbirci građevinskih nacrti kotara Karlovac, Ogulin, Otočac, Gospić, Delnice i Sušak, te o skupštini općine Vrginmost od 1963. do 1991. godine.⁷⁴

43) Miholović, Katica, ur. *Inventari za fondove i zbirke 1*. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2003., 120 str.

Uvodni rad govori o stanju i problemima pismohrane na području nadležnosti Državnog arhiva Karlovac, zatim slijedi rad o Agrarnoj reformi i kolonizaciji na području Okruga i Kotara Karlovac od 1945. do 1962. godine koji donosi i inventarni popis gradiva. Zatim rad o Kraljevskoj velikoj realnoj gimnaziji u Rakovcu – Karlovac od 1882. do 1938. godine, također s inventarnim popisom gradiva. Na kraju su tu radovi o zbirci razglednica u Državnom arhivu Karlovac, kao i o zbirci matičnih knjiga na području nadležnosti Državnog arhiva Karlovac.⁷⁵

44) Miholović, Katica, ur. *Inventari za fondove i zbirke 2*. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2003., 180 str.

Drugi svezak inventara sadrži sumarne inventare fondova narodnog odbora općine Karlovac od 1955. do 1963. godine, narodnog odbora općine Vrbovsko od 1952. do 1962. godine, skupštine

⁷³ Sažetak iz sadržaja knjige.; Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 30. 8. 2022. <https://www.da-ka.hr/arhivsko-gradivo/>

⁷⁴ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁷⁵ Sažetak iz sadržaja knjige.

općine Vrbovsko od 1963. do 1984. godine, popis fondova sudova za zaštitu nacionalne časti Hrvata i Srba u Hrvatskoj od 1945. godine, inventarni popis knjiga spisa i registraturnih pomagala za Državnu mušku realnu gimnaziju Karlovac od 1938. do 1956. godine i za Državnu žensku realnu gimnaziju Karlovac od 1938. do 1952. godine. Zatim, popis arhivskih fondova vezanih za „D. D. Domaću tvornicu predenja i tkanja pamuka Duga Resa” od 1884. do 1946. godine i „Pamučne industrije Duga Resa” od 1946. do 1991. godine. I na kraju inventar zbirke fotografija i negativa Janka Rožića.⁷⁶

45) Janković-Škrtić, Davorka, ur. *Inventari za fondove i zbirke 3*. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2006., 135 str.

Treće izdanje inventara sadrži sumarne inventare fondova narodnog odbora oblasti Karlovac od 1949. do 1951. godine, gradskog narodnog odbora Ogulin od 1945. do 1952. godine, narodnog odbora općine Ogulin od 1953. do 1962. godine, Kraljevske gimnazije u Karlovcu od 1820. do 1884. godine, Kraljevske više realne škole u Rakovcu od 1863. do 1882. godine, Mješovite gimnazije Karlovac od 1954. do 1967. godine, Vunarskog kombinata Karlovac od 1946. do 1995. godine, podružnice Prve hrvatske štedionice u Karlovcu od 1914. do 1946. godine i zbirke fotografija i negativa te na kraju i pregledni članak o komitetima komunističke partije na području Karlovca od 1940. do 1990. godine.⁷⁷

46) Janković-Škrtić, Davorka, ur. *Državni arhiv u Karlovcu: naših prvih 50 godina: 1960.-2010*. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2010., 189 str.

Ovo obljetničko izdanje sadrži radove o tematskim jedinicama po kojima je gradivo Arhiva organizirano: uprava i javne službe do 1945. godine, uprava i javne službe od 1945. do 1990. godine, pravosuđe, odgoj i obrazovanje, kultura, znanost i informiranje, zdravstvo i socijalne ustanove, gospodarstvo i bankarstvo, političke stranke, društveno-političke organizacije i sindikati, društva, udruge i udruženja, zatim zbirke izvornog arhivskog gradiva i zbirke dopunskih preslika arhivskog gradiva. Osim toga, tu su i tekstovi o značajnom i zanimljivom gradivu koje se čuva u Državnom arhivu Karlovac te o zaštiti gradiva i djelatnostima Arhiva poput konzervatorsko-restauracijske jedinice, Odjela za dokumentacijsko-informacijske poslove i knjižnici Arhiva.⁷⁸

⁷⁶ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁷⁷ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁷⁸ Sažetak iz sadržaja knjige.

47) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 1: Bračni ugovori 1726.-1780.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2010., 247 str.

Prvi svezak Izvora sadrži bračne ugovore iz razdoblja od 1726. do 1780. godine, njih ukupno 82 od kojih je 64 pisano latinicom i na hrvatskim jeziku, njih 17 je pisano goticom i na njemačkom jeziku i jedan je pisan na latinskom jeziku. Oni pisani na hrvatskom prenijeti su kako su i sastavljeni dok su ostali prepisani i prevedeni na hrvatski jezik. Za svaki su ugovor navedena imena ugovornih strana, stanje izvornika, stanje restauracije, kojim je jezikom i pismom pisan te je li i kakvim pečatom potvrđen.⁷⁹

48) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 2: Zapisnici poglavarstva 1778.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2011., 125 str.

Drugi svezak Izvora prezentira 60 transkribiranih i transliteriranih dokumenata koji izravno ili neizravno pokazuju na koji je način funkcioniralo upravljanje gradom kad je imao status vojnog komuniteta. Objavljeni dokumenti obuhvaćaju spise od 24. svibnja 1766. do 30. srpnja 1778. godine. Od objavljenih dokumenata, njih četiri ne pripadaju 1778. godini, jedan je iz 1766. godine, iz 1774., 1775. i 1777. godine.⁸⁰

49) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 3: Carske i kraljevske povelje grada Karlovca 1774.-1837.*

Knjiga 1: Preslik. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2012., 140 str.

Knjiga 2: Transliteracija teksta, prijevod teksta, popratna riječ. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2012., 77 str.

Treći svezak Izvora donosi četiri carsko-kraljevske povelje bitne za povijest grada Karlovca koje su izdala četiri vladara Habsburške Monarhije, Marija Terezija, Josip II., Franjo II., i Ferdinand I. Do ovog izdanja samo je Povelja Josipa II. izdana u preslici i prijevodu dok su ostale tri prvi put predstavljene javnosti.⁸¹

⁷⁹ Marica Basar, ur. *Državni arhiv u Karlovcu: zbornik radova povodom 55. obljetnice: 1960.-2015.* (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016), 272.

⁸⁰ Isto, 279.

⁸¹ Isto, 270.

50) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 4: Zapisnici Poglavarstva 1778.-1779.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2013., 157 str.

Četvrti svezak Izvora sadrži 58 transkribiranih i transliteriranih dokumenata gradskog poglavarstva iz 1778. i 1779. godine koji su poredani kronološkim redom od 8. svibnja 1778. godine do 11. prosinca 1779. godine. 47 dokumenata je pisano latinskim, 9 njemačkim, 1 hrvatskim i 1 talijanskim jezikom. Dokumenti su popraćeni registama koji otkrivaju okolnosti nastanka dokumenata te objašnjavaju odnose između državnih, gradskih i vojnih institucija i građana te tako pomažu potpunije shvaćanje sadržaja dokumenata.⁸²

51) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 5: Zapisnici Poglavarstva 1780.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2013., 120 str.

Peti svezak Izvora je treći svezak Zapisnika Poglavarstva i obuhvaća spise iz 1780. godine, točnije od 30. studenoga 1779. (samo je jedan spis iz te godine) do 7. rujna 1780. godine. Sadrži 36 dokumenata iz serije Upravnih spisa Poglavarstva. Njih 31 je pisan na latinskom jeziku, četiri na njemačkom i jedan na hrvatskom jeziku.⁸³

52) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 6: Zapisnici Poglavarstva 1780.-1781.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2014., 103 str.

Šestim izdanjem Izvora zaokružuje se razdoblje međuvlada civilnih i vojnih vlasti između 1778. i 1781. godine. Sadrži 35 spisa od 24. kolovoza 1780. do 8. listopada 1781. godine. 31 spis je pisan na latinskom jeziku, tri na njemačkom i jedan na hrvatskom.⁸⁴

53) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 7: Oporuke 1730.-1771.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016., 236 str.

⁸² Isto, 282-283.

⁸³ Antonio Bosio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 5: Zapisnici Poglavarstva 1780.* (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2013), 5.

⁸⁴ Antonio Bosio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 6: Zapisnici Poglavarstva 1780.-1781.* (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2014), 5.

Ovaj svezak Izvora sadrži 72 oporuke iz razdoblja od 1730. do 1771. godine, za vrijeme vojne i ograničene civilne uprave. 48 dokumenata je pisano na hrvatskom jeziku, a 24 na njemačkom jeziku.⁸⁵

54) Basar, Marica, ur. *Državni arhiv u Karlovcu: zbornik radova povodom 55. obljetnice: 1960.-2015.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016., 300 str.

Ovaj obljetnički zbornik radova podijeljen je u tri dijela. Prvi dio sadrži prikaze, drugi dio radove o arhivističkoj obradi gradiva i treći dio sadrži recenzije izdanja Arhiva od 2010. godine. Drugi dio, o arhivističkoj obradi gradiva, sadrži sumarne inventare Zajednice općine Karlovac od 1974. do 1990. godine, za fond Mjesni narodni odbor Drežnica od 1945. do 1951. godine, za fond Narodni odbor općine Drežnica od 1952. do 1962. godine, za Narodni odbor općine Ozalj od 1952. do 1962. godine, za fond Pedagoška akademija Karlovac od 1961. do 1968. godine i o arhivskom gradivu poduzeća „Jugoturbina” Karlovac i arhivskom fondu „Jugoturbina” Karlovac od 1949. do 1992. godine.⁸⁶

55) Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 8: Oporuke 1771.-1781.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2017., 200 str.

Osmi svezak Izvora sadrži 61 oporuku iz razdoblja od 1771. do 1781. godine. Kao i u svakom izdanju, svaki je dokument transkribiran i transliteriran te preveden na hrvatski jezik.⁸⁷

56) Gršić, Dragica. *Franjevci učitelji u karlovačkim školama: od sredine XVII. stoljeća do 1880.* godine. Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2017., 228 str.

Ova monografija nastala je na temelju arhivske građe i obuhvaća razdoblje od 1658. do 1861. godine. Poglavlja su podijeljena kronološki na tri razdoblja, od 1658. do 1758. godine, od 1783. do 1861. godine te od 1850. do 1861. godine. Posljednja poglavlja govore o sekularizaciji i preustroju Kraljevske gimnazije u Karlovcu te o franjevcima, vjeroučiteljima i nadzirateljima u ostalim školama u Karlovcu od 1850. do 1880. godine.⁸⁸

⁸⁵ Antonio Bosio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 7: Oporuke 1730.-1771.* (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016), 5, 7.

⁸⁶ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁸⁷ Antonio Bosio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 8: Oporuke 1771.-1781.* (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2017), 8.

⁸⁸ Sažetak iz sadržaja knjige.

57) Basar, Marica. ur. *Zbornik radova povodom stote obljetnice I. svjetskog rata 1914.-1918.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2018., 152 str.

Ovaj je zbornik radova posvećen obilježavanju stote obljetnice Prvog svjetskog rata te sadrži pregled aktivnosti kojima je Državni arhiv Karlovac od 2014. do 2018. godine obilježio ovu obljetnicu. Radi se o prigodnim izložbama i predavanjima.⁸⁹

58) Štakorec, Silvija. *Mjesni narodni odbori državnog arhiva u Karlovcu: najniža tijela lokalne uprave s područja nadležnosti Državnog arhiva u Karlovcu 1945. - 1952.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2021., 188 str.

Ovo izdanje predstavlja mjesne narodne odbore, najmanja i hijerarhijski najniža tijela lokalne uprave u razdoblju od 1945. do 1952. godine, te gradivo koje je nastalo njihovim radom.⁹⁰

5. Značaj nakladničke djelatnosti DAKA

Osim prikaza nakladničke djelatnosti Državnog arhiva Karlovac, ovim radom se želi prikazati povezanost i međusobnu ovisnost naklade i interesa korisnika Arhiva, odnosno prikazati utječe li interes korisnika na izbor gradiva za objavljivanje kao i potiču li izdanja Arhiva pojačani interes za tim gradivom. Prvi izazov koji je trebalo svladati bio je sastavljanje točnog i kompletnog popisa izdanja, a zatim i utvrditi postoji li veza između naklade i interesa korisnika. Popis izdanja je sastavljen na temelju djelomičnih popisa s mrežne stranice i starijih izdanja koja su sadržavala popise dotadašnjih izdanja (*Pregled arhivskih fondova i zbirke Republike Hrvatske*, obljetnička izdanja DAKA) i nadopunjen pomoću kataloga Gradske knjižnice Karlovac i gospođe Jagunić iz Arhiva. Budući da DAKA ne vodi službenu evidenciju o tome koje gradivo izdaje korisnicima, te se informacije mogu saznati samo od zaposlenika Arhiva, kao i informacije o tome na kojem gradivu trenutno rade na popisivanju i sređivanju. Iz razgovora s arhivistima Državnog arhiva Karlovac može se zaključiti da postoji korelacija između naklade i interesa korisnika što je detaljnije objašnjeno dalje u tekstu. Također, ta je veza potvrđena pretraživanjem radova nastalih na temelju gradiva DAKA ili njegovih izdanja na repozitorijima *Dabar* i *Hrčak* u periodu od 2015. do 2021. godine te pregledavanjem sadržaja izdanja časopisa *Svjetlo* u periodu od 2012. do 2019. godine.

⁸⁹ Sažetak iz sadržaja knjige.

⁹⁰ Mrežna stranica DAKA. Pristupljeno 31. 8. 2022. <https://www.da-ka.hr/mjesni-narodni-odbori-drzavnog-arhiva-u-karlovcu/>

Bogata nakladnička djelatnost Državnog arhiva Karlovac potaknuta je postojećim gradivom u Arhivu, ali ona i pozitivno djeluje na daljnju aktivnost na prikupljanju gradiva. Izdanja iz ranijih godina donose primarno radove na teme iz povijesti grada Karlovca i područja pod nadležnošću Arhiva, ali i izvorne dokumente na kojima se mogu bazirati daljnja istraživanja.⁹¹

Nakladnička djelatnost nakon 1990. godine u većoj je mjeri usmjerena ka korisnicima. Arhiv kontinuirano objavljuje obavijesna pomagala izrađena za arhivske fondove i zbirke koji će služiti kako za znanstvena istraživanja tako i za osobne potrebe korisnika Arhiva.⁹² Izdanja sadrže popise fondova i zbirke koje Arhiv pohranjuje kao i dodatne informacije o gradivu kojima se korisnike upoznaje s točnim sadržajem fondova, te s time koje informacije mogu pronaći u pojedinom gradivu. Isto tako, Arhiv na taj način informira javnost o svojoj djelatnosti te postaje otvorenijim za širu paletu korisnika, ne samo za povjesničare istraživače, primjerice. Izdanjima izvornog gradiva to gradivo se štiti i postaje dostupno većem broju korisnika jer je to gradivo prepisano i prevedeno i dodatnim informacijama stavljeno u kontekst vremena u kojem je nastalo.

Izdanje analitičkog inventara magistrata grada Karlovca bilo je potrebno jer je za gradivom zapisnika Poglavarstva postojao interes, a za to gradivo nisu postojala pomagala ni registri. Inventar je izrađen po uzoru na kasnije pomoćne knjige tako da je naznačeno vrijeme nastanka spisa, kratki sadržaj te oznaka, mjesto spisa, kutija i redni broj dokumenta. Tako načinjen inventar pokazuje da se među spisima nalazi velik broj privatno-pravnih spisa poput kupoprodajnih ugovora, bračnih ugovora, oporuka i nasljedstva, popisa imovine, raznih sporova i pogodbi, bolničkih spisa, komorskih računa koji daju uvid u svakodnevni život građana Karlovca, a velik broj dokumenata se odnosi na razvoj trgovine i obrta što je prilog gospodarskoj povijesti Karlovca u 18. stoljeću.⁹³

Također zbog velikog zanimanja javnosti, objavljene su povelje koje definiraju upravni i pravno-politički status grada Karlovca. Najprije je objavljena Povelja Josipa II. pošto je u arhivskim spisima pronađena u latinskom izvorniku, a zatim su četiri carske i kraljevske povelje objavljene u trećem svesku edicije Izvora za povijest grada Karlovca. Sve su povelje dane u izvorniku i u prijevodu.⁹⁴ Izdanjem edicije Izvora za povijest grada Karlovca, Državni arhiv Karlovac daje na uvid javnosti najstarije i najvrjednije spise iz povijesti grada Karlovca. Time se izvorno gradivo čuva i štiti od mogućeg oštećenja, a korisnicima se olakšava pristup njegovom sadržaju.⁹⁵ Svi dokumenti objavljeni u osam dosadašnjih izdanja Izvora su dani u prijepisu te na originalnom jeziku

⁹¹ Vezmar, „Izdavačka djelatnost Historijskog arhiva u Karlovcu,” 70, 107.

⁹² Katica Miholović, ur. *40 godina Državnog arhiva u Karlovcu*. (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2000), 5.

⁹³ Miholović, *Magistrat*, 7.

⁹⁴ Antonio Bosio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 3: Carske i kraljevske povelje grada Karlovca 1774.-1837*. (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2012), 5.

⁹⁵ Antonio Bosio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 7: Oporuke 1730.-1771*. (Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016), 5.

i u prijevodu na hrvatski jezik te osim uvida u povijest grada i njegovih građana daje uvid i u pravne prakse tog vremena, kao i jezika korištenog u upravi.⁹⁶

Pretraživanjem repozitorija *Dabar* (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji) može se pronaći sedam radova objavljenih od 2015. do 2021. godine koji koriste gradivo Arhiva kao i njegova izdanja. Radovi uključuju jedan doktorski rad, dva završna i četiri diplomska rada dok se teme kreću od kulturnog i svakodnevnog života grada od 18. do početka 20. stoljeća do gospodarskog i industrijskog razvoja grada.⁹⁷ Pretragom portala hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa, *Hrčak*, može se pronaći pet radova objavljenih od 2015. do 2021. godine koji koriste gradivo Arhiva ili njegova izdanja. Teme tih članaka obuhvaćaju djelovanje gradskog poglavarstva, obiteljske veze, povijest urarstva te prosvjetnu djelatnost.⁹⁸ Osim repozitorija *Dabar* i *Hrčak*, pregledana su i izdanja časopisa *Svjetlo* od 2012. do 2019. godine. *Svjetlo* je časopis za društvena zbivanja, znanost, kulturu i umjetnost u nakladi Matice hrvatske u Karlovcu. U navedenom periodu objavljeno je 14 radova u kojima je korišteno gradivo Arhiva i njegovih izdanja, kao i recenzije o izdanjima Arhiva.⁹⁹

Ovim jednostavnim pretraživanjem i zapravo prebrojavanjem radova nastalih na temelju gradiva i izdanja Državnog arhiva Karlovac u posljednjem desetljeću može se vidjeti značaj aktivnosti koje Arhiv poduzima na promoviranju vlastite djelatnosti, ali i značaja arhivskog gradiva koji postaje sve dostupniji za znanstvene i publicističke svrhe, ali i za osobne potrebe. Izdanja Arhiva prate interes javnosti pa tako njegova izdanja sadrže gradivo koje je od povećanog interesa čime ono postaje trenutno dostupno, i bez odlaska u arhiv.

Iz razgovora s gospođom Jagunić, arhivisticom Državnog arhiva Karlovac može se saznati da je istraživačima i korisnicima zanimljivo gradivo privrede koje uključuje spise iz raznih tvornica s područja Karlovca i okolice, kao i gradivo društveno-političkih organizacija od 1945. do 1990. godine. To se gradivo sređuje po suvremenim arhivističkim normama, djelomice upravo zbog većeg interesa korisnika, a također su u pripremi i radovi nastali na temelju tog gradiva. Također, informacije o gradivu društveno-političkih organizacija i privrede već je ranije predstavljeno javnosti kroz izdanja Arhiva (osobito u obljetničkim izdanjima koja donose više informacija o tom gradivu kao i popis fondova) što je moglo potaknuti interes javnosti, a što zapravo dovodi do zaključka o međusobnom utjecaju na rad. Arhiv svojim izdanjima informira i potiče na istraživanje gradiva dok javnost svojim interesom utječe na rad Arhiva, na njegov rad na sređivanju i objavljivanju određenog gradiva.

⁹⁶ *Zbornik radova povodom 55. obljetnice*, 275.

⁹⁷ [Pretraživanje po ključnoj riječi Karlovac, https://dabar.srce.hr/repoziitoriji](https://dabar.srce.hr/repoziitoriji) Pristupljeno 29. 8. 2022.

⁹⁸ [Pretraživanje po ključnoj riječi Karlovac, https://hrcak.srce.hr](https://hrcak.srce.hr) Pristupljeno 29. 8. 2022.

⁹⁹ Radovi časopisa *Svjetlo* nisu dostupni u elektroničkom obliku, no pretraživanjem kataloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice može se pogledati sadržaj svakog izdanja.

6. Zaključak

Nakladnička djelatnost Državnog arhiva Karlovac je bogata i raznovrsna i u razdoblju od šezdeset godina rada uključuje 58 izdanja. Naklada Državnog arhiva Karlovac se može podijeliti u dva perioda, od 1969. do 1990. godine kad izdaje radove i gradivo o povijesti radničkog pokreta, narodnooslobodilačke borbe i socijalističke izgradnje te na period od 1990. godine do danas kad su izdanja usmjerena informiranju javnosti i promociji svojih djelatnosti. Danas Arhiv ima tradiciju objavljivanja znanstveno-obavijesnih pomagala za fondove i zbirke koje čuva i na taj način upoznaje javnost sa svojim djelatnostima i značajem svog gradiva. Pregledom radova objavljenih u posljednjih nekoliko godina vidi se koji je interes javnosti za gradivom Arhiva koji je djelomice usmjeren izdanjima Arhiva, no taj utjecaj je vidljiv i u drugom smjeru, interes korisnika utjecao je na izbor gradiva koje je Arhiv izdao ili će izdati u budućnosti.

7. Literatura

Basar, Marica, ur. *Državni arhiv u Karlovcu: zbornik radova povodom 55. obljetnice: 1960.-2015.*
Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016.

Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 3: Carske i kraljevske povelje grada Karlovca 1774.-1837. Knjiga 2: Transliteracija teksta, prijevod teksta, popratna riječ.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2012.

Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 5: Zapisnici Poglavarstva 1780.*
Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2013.

Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 6: Zapisnici Poglavarstva 1780.-1781.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2014.

Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 7: Oporuke 1730.-1771.*
Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2016.

Bosio, Antonio, priredio. *Izvori za povijest grada Karlovca. Svezak 8: Oporuke 1771.-1781.*
Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2017.

Cenger, Dijana., „Nakladnička djelatnost državnih arhiva u Hrvatskoj u funkciji promotivnog alata i odnosa s javnošću”, *Arhivski vjesnik* 65 (2022): 27-56.

Dabar, <https://dabar.srce.hr/dabar>

Državni arhiv Karlovac, <https://www.da-ka.hr>

Hrčak, <https://hrcak.srce.hr>

Hrvatsko arhivističko društvo, <https://had-info.hr/>

Kolanović, Josip, gl. ur. *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Svezak 1.* Zagreb: Hrvatski Državni arhiv, 2006.

Lemić, Vlatka. *Arhivi i arhivistika za suvremenog korisnika.* Zagreb: Naklada Ljevak, 2016.

Miholović, Katica. *Magistrat slobodnog i kraljevskog grada Karlovca 1714.-1781. Sv. 1: Analitički inventar.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990.

Miholović, Katica. *40 godina Državnog arhiva u Karlovcu.* Karlovac: Državni arhiv Karlovac, 2000.

Petrec T., Hebrang Grgić I., Krivić Lekić M., „Izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Bjelovaru u kontekstu izdavaštva ostalih hrvatskih arhiva”, *Arhivski vjesnik* 56 (2013): 289-306.

Zatezalo, Đuro, odg. ur. *Dvadeset godina Historijskog arhiva u Karlovcu.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu i Društvo arhivskih radnika SR Hrvatske, 1980.

Zatezalo, Đuro, odg. ur. *30 godina Historijskog arhiva u Karlovcu.* Karlovac: Historijski arhiv u Karlovcu, 1990.

Žaja, Lana, *Razvoj arhivistike prema suvremenoj znanosti.* Doktorska disertacija. Zagreb, 2020.

Popis priloga

Popis slika

Slika 1. Logo Državnog arhiva Karlovac.....	4
Slika 2. Naslovne stranice digitalnog kataloga proizvoda tvornice Mustad koji se može pregledati na mrežnim stranicama DAKA.....	10
Slika 3. Plakat kojim se promovirao Međunarodni dan arhiva 2019. godine.....	11
Slika 4. Neka od izdanja Odjela za historiju radničkog pokreta, NOB-a i društveno-političkih organizacija Državnog arhiva Karlovac.....	18
Slika 5. Izdanja Državnog arhiva Karlovac.....	29

Popis tablica

Tablica 1: Popis izdanja Državnog arhiva Karlovac poredanih po vrsti izdanja i kronološkim redom	14
--	----

Popis grafikona

Grafikon 1: Izdanja Državnog arhiva Karlovac prikazana po vrsti izdanja.....	9
--	---

Nakladnička djelatnost Državnog arhiva Karlovac

Sažetak

Nakladnička djelatnost Državnog arhiva Karlovac bogata je i raznovrsna te je u više od 60 godina rada Arhiva rezultirala brojnim izdanjima, od djela o povijesti grada Karlovca i okolice do izdanja izvornog arhivskog gradiva namijenjenog daljnjem istraživanju. Nakladnička djelatnost Arhiva može se podijeliti u dva razdoblja, do 1990. godine kad se izdaju uglavnom djela iz povijesti radničkog pokreta, narodnooslobodilačke borbe i socijalističke izgradnje, i nakon 1990. godine kad se izdaju inventari, arhivska pomagala i izvorno gradivo. Nakladnička djelatnost Arhiva danas je usmjerena prema korisnicima te služi za promociju Arhiva kao i pomoć istraživačima kroz popise gradiva i izdanja izvornog gradiva. Također, interes korisnika Arhiva utječe na djelatnosti Arhiva, i obrnuto, izdavanjem određenog gradiva pobuđuje interes za istraživanjem kod korisnika.

Ključne riječi: nakladništvo, izdavaštvo, Državni arhiv Karlovac, Grad Karlovac, arhivsko gradivo

Publishing activities of the Karlovac State Archive

Summary

The publishing activity of the Karlovac State Archives is rich and varied, and in more than 60 years of the Archive's work, it has resulted in numerous publications, from works on the history of the city of Karlovac to the publication of original archival materials intended for further research. The publishing activity of the Archives can be divided into two periods, until 1990, when it published mainly works from the history of the labor movement, national liberation struggle and socialist construction, and after 1990, when it published inventories, archival aides and original materials. Today, the publishing activity of the Archives is aimed at users and serves to promote the Archives as well as help researchers through lists of materials and editions of original materials. Also, the interest of the users of the Archives affects the activities of the Archives, and vice versa, the publication of certain materials arouses interest in research among the users.

Key words: publishing, Karlovac State Archives, the city of Karlovac, archival materials.